niorum regum ſucceſſio deſcripta fuerit, in qua Nabuchodonoſorus quadraginta tribus annis regnaſſe dicitur; à cujus exordio ad Cyri primum annum, ſive Nabonidi ultimum, annorum ſumma conficitur ſeptem & ſexaginta, cum menſibus novem. deductis primùm annis Nabuchodonoſori ſex prioribus (quandoquidem ſeptimo anno regni ſui Tyrum obſidere cœpit) relinquentur anni ſexaginta & unus cum menſibus novem. Nequaquam igitur ab anno ſeptimo Nabuchodonoſori ad primum Cyri anni illi ſunt 54. menſéſque tres; adeóque injuriâ Joſephus Tyrios & Babylonicos annales appellat. Præterea cùm à Nabuchodonoſori decimo octavo, vel decimo nono ad Cyri primum annos ſeptuaginta numeret; ſanè à Nabuchodonoſori ſeptimo ad eumdem Cyri primum exiſtent anni octoginta duo; nedum quinquaginta quatuor. Tot igitur argumentorum pondere ſatis evincitur; perperam apud Joſephum annum ſeptimum Nabuchodonoſori pro ſeptimo Ithobali ſcriptum videri.

Quæ cùm ita ſint, exiſtimamus anno octavo Sedeciæ, Nabuchodonoſori decimo ſexto, Tyrum obſideri cœpiſſe: paullò verò pòſt, hoc eſt anno nono Sedeciæ, Nabuchodonoſori verò decimo ſeptimo ineunte, vel exeunte decimo ſexto, Hieroſolyma obſidione vallata ſunt. Sed ea tertio pòſt anno capta; Tyrus autem anno decimo, vel undecimo ineunte poſt deſolata Hieroſolyma, anno Nabuchodonoſori XXIX. vel XXX. Hæc unica ratio, qua Joſephus, Beroſus, Annaléſque Tyrii ſecum & cum Ezechiele conciliari poſſunt. Quo magis hæc obſcuriſſimæ hiſtoriæ probanda concordia eſt: ceteræ, quæ ab Scaligero, vel aliis adferuntur, nullo modo tolerandæ.

Posteriorum Tyri regum epochæ.

Indidem verò poſteriorum Tyri regum epocham licet colligere. (Quamquam Ithobali anni ab Joſepho prætermiſſi ſunt.) Sed quandoquidem annus decimus quartus Iromi primus eſt imperii Babylonici Cyri, & Julianæ periodi 4176. ſi annos inde triginta ſex, menſes tres deduxeris; reſidebit annus Periodi Julianæ 4141. circiter, quo Baal Ithobalo ſucceſſit. Hic autem quo anno cœperit, ideo comperiri non poteſt, quia quot regnaverit annis, Joſephus tacuit. Tyri quidem obſidio cœpit anno Nabuchodonoſori XVI. Periodi Julianæ 4112. à quo ad 4141. anni ſunt XX. Obſideri itaque deſita Tyrus annis octo ferè ante Ithobali mortem.

Quis exitus obſidionis Tyriæ.

Verùm quis exitus obſidionis illius fuerit, & utrum capta, direptáque ſit à Chaldæis, meritò quæritur. Res eſt propter Ezechielis citata ſuprà capita, non mediocri obſcuritate prædita. Nam capite XXVI. obtinendam à Nabuchodonoſoro Tyrum vaticinatur; ac cùm turres ejus, muróſque diruendos; tum plateas equitibus complendas, cives obtruncandos: urbem denique vaſtandam. quod & ſequentibus duobus capitibus pertexit. * At capite XXIX, 18. ſignificat Nabuchodonoſoro regi operæ diuturnæ, quam in obſidione Tyria Deo navavit, nondum perſolutam eſſe mercedem: cujus gratiâ ſe Ægyptum illi dediſſe. Tum verò ex Menandro, aliiſque Scriptoribus, à quibus Tyriorum annales proditi ſunt, liquet poſt Ithobalum, quo regnante Babylonii Tyrum oppugnarunt, alios in eâdem urbe quamplurimos regnaſſe.

Nobis in incerta, perobſcuráque re nihil affirmandum videtur. Probabile eſt tamen Tyrum à Nabuchodonoſoro tunc minimè fuiſſe ſubverſam: occupatam quidem; ac deditione, & ſervitutis, tributique interpoſita pactione ſuis regibus permiſſam. Ac tum fortaſſe, vel poſteà ſaltem magna ex parte diruta, inſtauratáque denuò eſt; ſed non iiſdem excitata veſtigiis: ut perpetuæ illi à Propheta prædictæ ſolitudini locus eſſe poſſit. quem in ſenſum Hieroſolymorum à Chriſto Domino prænunciata vaſtitas, ac perpetua ſolitudo vulgò à Patribus & Interpretibus accipitur.

* Margini adſcripſerat *Petavius*: Ezech. XXVI, 21. dicitur *in ſempiternum* deſolanda. Iſai. XXIII, 15, 17. poſt LXX. annos inſtauranda.

DIONYSII PETAVII

E SOCIETATE JESU,

DE

DOCTRINA TEMPORUM

LIBER DECIMUS.

ΠΡΟΘΕΩΡΙΑ.

DECIMO huic de Temporum Doctrina libro auſpicatiſſimum initium dabit illuſtris, maximéque celebris diſputatio de Medorum, Lydorúmque poſtrémis temporibus, & Aſiaticis rebus: quibus vix habet diſciplina iſta quicquam abſtruſius, & ad inveſtigandum difficilius: cùm ad ſacram tamen nihilominus, quàm ad profanam hiſtoriam à ſitu & errore vindicandam valdè neceſſaria ſit illorum accurata cognitio. Audeo ſine jactantia dicere vix ulli Chronologiæ, aut Hiſtoriæ veram & liquidam illorum rationem hactenus conſtare. quod me tacente res ipſa monſtrabit. Hujus hiſtoriæ cardo in cœleſti quadam obſervatione poſitus eſt defectionis illius ſolaris, quæ ſub Medorum, Lydorúmque conflictum intervenit, quæque metu ac religione attonitos illos inter ſe conciliavit: de qua mirum eſt quantum & inter ſe, & ſecum ipſi conflictentur peritiſſimi temporum magiſtri. Quamobrem nos ab ea, ſic tamquam à capite, rem aggrediemur.

CAPUT I.

De memorabili Solis defectione, quæ Cyaxare, & Alyatte rege pugnantibus accidit. cujus ignotus hactenus annus exponitur.

Pag. Edit. Græcolat. Hen. St. 33. Græc. 18. 19.

HERODOTUS lib. I. memoriæ prodidit Cyaxarem adverſus Alyatten Cröeſi patrem Lydiæ regem bellum ſuſcepiſſe, quòd is Scythas à ſuo regno profugos excepiſſet: cúmque ancipiti fortuna quinque totis annis bellum illud toleraſſent; ſexto demum anno, cùm in conflictu jam acies eſſent; ſubito Solis defectu perterritos abſtinuiſſe prælio, & inter ſe pacem ac fœdus iniiſſe. τῷ ἕκτῳ ἔτει συμβολῆς γιγομένης, συνήνεκε ὥστε τὴν μάχης συνεστώσης, τὴν ἡμέρην ἐξαπίνης νύκτα γενέσθαι. τὴν δὴ μεταβολὴν ταύτην τῆς ἡμέρης Θαλῆς ὁ Μιλήσιος τοῖσι Ἴωσι προσημήνας ἔσεσθαι. ἔρον προθέμενος ἐνιαυτὸν τοῦτον, ἐν ᾧ δὴ καὶ ἐγένετο ἡ μεταβολή. *Sexto anno ſignis collatis, quum æquo Marte certarent, inter pugnandum contigit, ut repentè dies in noctem verteretur. Quam immutationem diei Thales Mileſius Ionibus futuram prædixit, hunc ipſum annum præfiniens, quo mutatio illa facta eſt.* Rurſus eodem libro de Cyaxare Aſtyagis patre loquens. Οὗτος (inquit) ὁ τοῖσι Λυδοῖσί ἐστι μαχεσάμενος, ὅτε νὺξ ἡ ἡμέρη ἐγένετο σφι μαχομένοισι. *Hic eſt, qui cum Lydis bellum geſſit, quo tempore in ipſa pugna dies eſt converſus in noctem.* Pag. Græcolat. 49. Græc. 28.

Diu eſt quòd eruditos Chronologos deliquium illud Solis exercet, quod certatim ex Aſtronomicis Tabulis eruere conati ſunt. ſed infelici, quòd fatendum eſt, hactenus ſucceſſu. Nam cùm variis id annis aſſignaverint, oſtendam ex iis nullum ad hiſtoricam veritatem congruere. tùm à nobis probabile illius tempus inventum eſſe, liquidò demonſtrabimus. Herodotus porrò nimis incurioſè, ac negligenter illam expoſuit, neque vel annum, quo ea contigit; vel anni tempeſtatem, vel diei partem denique, uti Thucydides ſolet, curavit exprimere. Quamobrem cùm infinitam defectionis iſtius mentionem fecerit; & plures diverſis annis ejuſdemmodi eclipſes inciderint; latiſſimus ex eo conjecturarum, ac divinationum campus aperitur. Nonnulla ſunt tamen, in Herodotea narratione, quæ nimiæ Chronologorum licentiæ frænos injiciunt. Primùm quòd à Thalete prædicta ſit. Alterum quòd Cyaxare Medis imperante. Tertium, quòd tanta illa defectio fuerit, uti clara luce tenebras induceret. Quartum, quòd fervente maximè conflictu, atque adeo provecta jam luce conſpecta ſit. Thaletis ortum Archonte Athenis Damaſia conſignat Diogenes, Olympiade XXXV. Et certè anno Olympiadis hujus ſecundo Archontem Damaſiam attribuit Halicarnaſſenſis lib. III. Hic eſt annus Julianæ Periodi 4075. ſextus ante Cyaxaris initium, quem anno Periodi Julianæ 4080. iniiſſe ex iis conſtat, quæ libro ſuperiore cap. 34. de Medorum ſucceſſione diſſeruimus.

Quid Herodotus de Solari illo deliquio ſcripſerit.

Verùm Aſtyage regnante, non Cyaxare, prædictam illam à Thalete defectionem Solis accidiſſe quidam è veteribus memoriæ prodiderunt. Plinius lib. II. cap. 12. anno IV. Olymp. XLVIII. prædictum eum refert à Thalete Solis defectum, qui Alyatte rege factus eſt, anno Urbis CLXX. Solinus verò cap. 20. bellum inter Alyatten, & Aſtyagem geſtum eſſe memorat Olympiade XLIX. anno poſt Ilium captum ſexcenteſimo quarto. & videlicet ad Herodoti reſpexit hiſtoriam. Quippe barbaros inter hauſtu mutui ſanguinis fœdus ait ſanciri ſolitum: itáque ab ambobus illis regibus eſſe factum. quod ipſum Herodotus ad hiſtoriam adjunxit.

Quid veteres alii de eodem ſenſerint.

Eusebius in Chronico ad annum Abraami MCCCCXXX. & Olympiadis XLVIII. secundum, hæc adnotavit: *Solis facta defectio, cùm futuram eam Thales antè dixisset.* Móxque ista subjicit ad annum I. Olympiadis XLIX. *Alyattes, & Astyages dimicaverunt»* Perperam, ut videtur, hæ duæ periochæ divulsæ sunt; cùm ambo hæc eodem tempore incidisse oporteat; si quidem de Herodoteo Solis deliquio loquitur Eusebius. Nam flagrante pugna Sol defecit. Atqui de situ periochæ prioris codices non consentiunt. Quidam enim ad annum tertium Olymp. XLVII. alii ad IV. referunt. Præterea non satis convenit annus Urbis CLXX. cum anno quarto Olymp. XLVIII. ut scribit Plinius. Nam Urbis annus CLXX. secundùm Varronem est 4130. Periodi Julianæ secundùm Verrium est 4131. Itaque annus Urbis CLXX. tres dumtaxat menses occupat anni quarti Olymp. XLVIII. sive anni Iphiti CXCII.

Quid Scaliger. Edit. 1. pag. 213. Scaliger in utraque operis de Emendatione temporum editione, & in Animadversionibus Eusebianis variè sentit. In Editione prima annum tertium Olymp. XLIX. definit, cyclo Lunæ IX. itáque castigandum esse Plinium existimat. Hoc enim anno defecisse Solem asserit Septembris XX. Est is annus Julianæ Periodi 4132. quo Novilunium medium in Lydia commissum est Sept. XXI. hora 9, 10′. post mediam noctem. Vera conjunctio hora 12, 10′. Apparens autem hora 12, 27′. Motus latitudinis verus 6, 0, 26′, 36″. ecliptícus sanè. Sed propter parallaxin nulla fuit defectio. Nam australis latitudo 0′, 26″. cum parallaxi latitudinis conjuncta, quæ fuit 33′, 40″. componit 34′. quæ summam semidiametrorum, 31′, 14″. superant.

Lib. V. pag. 365. In editione posteriori, reprehenso Plinio, qui annum quartum Olymp. XLVIII. præfinierat; statuit anno tertio ejusdem Olymp. Maii XXVIII. commissam fuisse Solis eclipsin, quam Thales prædixit. Quamquam alium defectum incidisse notat anno II. Olymp. XLIX. Kalend. Octobris. de quo dubitat, utrum potùis ille sit à Thalete designatus. Prior annus est in Juliana Periodo 4129. quo desiit annus tertius Olympiadis XLVIII. & quartus incepit. Posterior est 4131. In Appendice quoque Edi-
Pag. 13. Pag. 38. tionis II. posteriorem hunc affirmat annum: Herodotum verò castigat, quòd Cyaxare regnante scripserit evenisse: cùm is fuerit Astyages, non Cyaxares. In Animadversionibus denique ad Eusebii Chronicon anno MCCCCXXX. ad priorem redit annum, tertium videlicet Olymp. XLVIII. anno 4129. Periodi Julianæ. Eadem & Buntinghi sententia est. Calvisius in annum secundum Olymp. XLIII. Julii XXX. eclipsin illam contulit. At Mercatoris sanè perplexa, & inextricabilis est opinio. Qui anno Urbis CLXX. contigisse scribit eclipsin Solis maximam regnante Medis Astyage, prædictam à Thalete Milesio Olymp. XLVIII. anno quarto. Atqui ad annum eam adscribit Olymp. XLIX. primum: qui cœpit anno Periodi Julianæ 4130. Tum si ad Ptolemæi calculos redigatur, incidisse putat Sole circa principium Arietis, & æquinoctium constituto. Quare annus iste debet esse Periodi Julianæ 4131. At nulla tum Martio mense defectio Solis exstitit. Novilunium medium Martii XIX. hora 22, 25′. in Lydia. Latitudo Lunæ 10, 10, 35′. quæ eclipsin nullam promittit. Æquinoctium verò Martii XXVII. Sed ex tot allatis hactenus Solis deliquiis nullum est, quod ad Herodoteum illud accommodari possit: partim quòd alienis temporibus inciderint; partim quod non satis magna fuerint, ut dies in noctem verterit. Imprimis enim Cyaxare, non Astyage regnante accidit. Neque sanè meritò falsitatis accusatur Herodotus; cui melius explorata hæc erant, quàm Scaligero. qui nullas, præterquam quas apud Buntinghum legerat, eclipses adhibuit.

Cyaxaris tempore eclipsis illa contigit non Astyagis. Atqui Cyaxaris tempore insignem illam Solis defectionem à Thalete nunciatam incidisse, præter Herodotum Eudemus confirmat vetus auctor apud Clementem Stromateo I. cujus verba libet adtexere. Θαλῆν δὲ Εὔδημος ἐν τοῖς ἀστρολογικαῖς ἱστορίαις τὴν ἡμιμόριον ἔκλειψιν ἣ ἡλίου στρεπτὴν φησι, καθ' ἃς χρόνους συμβῆναι μάχην τοῖς ἀπὸ Μήδοι τε, καὶ Λυδοὶ, βασιλεύοντος Κυαξάρους μὲν τοῦ Ἀστυάγους πατρὸς Μήδων· Ἀλυάττης δὲ ὁ Κροίσου Λυδῶν. συνᾴδει δὲ αὐτῷ καὶ Ἡρόδοτος· ἐν τῇ πρώτῃ. εἰσὶ δὲ οἱ χρόνοι ἀμφὶ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπάδα. *Thaletem verò narrat Eudemus in Astrologicis historiis defectionem illam prædixisse Solis, quæ per ea tempora contigit, quibus Medi cum Lydis pugnarunt, regnante Medis Cyaxare Astyagis patre; Lydis, Alyatte Cræsi patre, cui & Herodotus adstipulatur libro primo. Atque hæc quidem tempora circa Olympiadem quintam & quinquagesimam incurrunt.* At Suidas Θαλῆς contigisse memorat. Fieri sanè potest, uti plures Solis defectiones à Thalete prædictæ sint. Ceterùm insignis illa, quam Lydis, Medisque prælianibus commissam esse testatur Herodotus, longè est ab iis, quas exposuimus, diversa. Ex his Calvisiana illa convenire quidem posset, si tanta esset, quantam Herodotus indicat, uti diem prorsus eriperet. Ortus est enim Thales, uti diximus, Olympiade XXXV. anno Julianæ Periodi 4075. Proinde anno 4107. tricesimum ferè ac tertium ætatis annum attigerat: ut maturus jam doctrinis illis esse potuerit. Cyaxares quoque annum in regno vicesimum & octavum habebat. Itaque congruunt tempora. Verùm Solaris illo anno defectio non satis magna fuit. Nam dimidia dumtaxat diametri pars obscurata est. Novilunium verum ex Tabulis nostris commissum est Julii XXX. hora 11, 6′, 4″. tempore physico. Apparens autem hora 10, 23′, 34″. Fuítque digitorum 6. & motu horario verò tenuit horam 1, 30′. Absque defectionis exiguitate foret, commodissimè in illa sisteret historia. Nec minùs opportuna videretur & altera; quam ex Tabulis nostris eruimus anno Per. Jul. 4111. quo vera luminarium conjunctio facta est Mai. XVIII. hora 9, 35′. post mediam noctem: apparens autem hora 8, 51′. Sed nec ea satis ampla fuit; utpote digitorum ferè septem. Item alia contigit anno 4117. ejusdem ferè magnitudinis, Januarii XIII. hora post meridiem circiter tertia. Ut igitur istas omnes propter exiguitatem excludimus: sic quas ceteri vulgò ad historiam illam applicant, temporum ratio ipsa convincit. Nam Astyage ferè imperante conspectæ sunt. Ejusmodi est illa, quæ anno tertio definente Olympiadis XLVIII. contigit; anno Per. Jul. 4119. Cyclo Lunæ VI. Solis XIII. Mai. XXVIII. feria IV. quæ sanè maxima fuit. Novilunium verum ex Parisinis Tabulis in Lydia commissum est hora 17, 7′. post noctem mediam. Apparens autem hora 18, 45′. Initium ejus hora 17, 51′. Summa defectio ipso momento apparentis Syzygiæ. Desiit hora 19, 30′. post occasum Solis scrupulis horariis 18′. Occidit enim hora 19, 12′. Fuit portò digitorum circiter undecim. Integra duratio horæ 1, 44′. Unde in ipsa defectione Sol occidit. Quam etiam ob causam minimè illa esse potest, quàm quærimus. Hæc enim clara, quod sæpè dicendum est, luce contigit: quo tempore conseri prælia solent, non autem affecta jam die. At illius obscuratio maxima occidentem Solem semihora vix anteceßit. Sed eo præcipuè rejicitur, quòd tum Astyages, non Cyaxares regnabat. Etenim Astyages imperare cœpit anno Per. Jul. 4120. quo tertius annus iniit Olympiadis XLVI. Decimo igitur Astyagis anno ingens illa Solis eclipsis est visa, anno Urbis CXXIX. labente anno tertio Olymp. XLVIII. uno mense circiter ante quartum. Quocirca Plinius de hac Solis defectione capiendus est: quamvis anno U. C. CLXX. illam imputet, qui quidem iniit anno Per. Jul. 4130. quo vel nulla, vel exigua sanè Solis obscuratio accidit in Lydia Maii XVI. At illa Romæ penitus apparuit ab hora 4, 21′. post meridiem ad horam sextam.

Postremò quæ anno Periodi Julianæ 4131. secundo verò Olymp. XLIX. commissa est, nullo modo convenit. Accidit enim Kalendis Octobris. Novilunium verum Romæ sub horam 17, 15′. Apparens hora 18. id est occidente Sole. Cœpit hora 17, 12′. ac duravit hora 1, 36′. digitósque ferè $7\frac{1}{2}$. obtinuit. Sed ne initium quidem illius in Lydia videri potuit.

Quamobrem ad pronuncianda Solis præsertim deliquia, & ex iis emendanda tempora; ac veterum denique Scriptorum elevandam auctoritatem; quod temerè Scaliger instituit; non satis est veros ex Tabulis luminarium motus inquirere: sed diligentiùs ac laboriosiùs incumbere oportet; ut ex parallaxeon epilogismis apparentium syzygiarum momenta definiantur. Hoc dum exactè facere studemus, atque in annis pluribus methodum experimur; tandem singulari Dei beneficio verus, ut quidem opinor, nobis eclipsis illius, ac Medici prælii annus oblatus est.

Anno itaque Periodi Julianæ 4117. ante Christum 597. Olympiadis XLV. anno quarto, Urbis conditæ anno CLVII. eclipsis in Asia minore magna Solis observata est, Contigit ergo anno Per. Jul. 4117

Herodotus lib. 1. pag. Græcolat edit. 34. est, Julii IX. Cùm autem ad Halym fluvium, & in Cappadocia credibile sit Cyaxarem cum Alyatte pugnasse: quo in loco Cræsus postea cum Cyro conflixit; nos ad altitudinem poli graduum 42. calculum direximus: qui est illius loci situs. Novilunium verum ex Tabulis nostris incurrit Julii IX. fer. 3. hora post noctem mediam 7, 26′. at apparens hora 5, 45′. Motus latitudinis verus ad tempus apparentis est Sig. 5, 22, 46′, 14″. Latitudo Borea 37′, 31′. Parallaxis latitudinis 32′, 54″. quæ de latitudine subducta relinquit apparentem latitudinem Boream scrup. 4′, 37″. Semidiameter Solis 15′, 8″. Lunæ 12′, 56″. Ambæ 28′, 4″. Detracta latitudine apparenti, superfunt 23′, 25″. ferè. Cùm igitur diameter Solis sit 30′, 16″. digitorum fuit illa defectio, 9, 22′. circiter. Scrupula incidentiæ sunt 27′, 38″. Motus horarius verus est 28′. Debetur ergo scrupulis incidentiæ hora una. Ita duratio integra fuerit horarum duarum circiter, vero motu. Initium hora 4, 45′. Medium hora 5, 45′. Finis, hora 6, 45′. Verus Solis locus in Cancri 9, 20′. Proinde semidiurnus arcus horarum, 7, 31′. Oritur ergo Sol. hora 4, 29′. & hora 1, 16′. post ortum summa obscuratio contigit.

Vides quàm feliciter è Tabulis nostris calculus iste procedat: quæ quidem longo intervallo memorabilem illam à Thalete prædictam ac potentissimorum principum conciliatricem Solis eclipsin tamdiu quæsitam, tótque sæculis ignotam accuratissimè referunt. Satis enim magnum deliquium istud accidit; cùm plus dodrante Solis Lunæ corpus oculis eripuerit: reliquum ὑπεσκοτήσει nebularum supprimi potuerit, ut repentè noctem ex die fecerit. Quo ex spectaculo tantus illorum animos cum religione terror invasit; ut dirempto prælio, ac restinctis odiis, in fœdus amicitiámque coiverint. Quod enim præliantibus ipsis, commissóque certamine Sol repentè defecerit, apertè testatur Herodotus his verbis; συμβολῆς γενομένης, καὶ μάχης συνεστώσης. Item, καὶ μάχης τε ἐπεκρατεῖτο. Falsò itaque Scaliger in Animad. ad annum MCCCCXXXI. *Herodotus*, inquit, *negat dimicasse; sed in eo fuisse, ut dimicarent, & mihi persuasit.* At non mihi, nec alteri sanè, qui Herodotum legerit.

Hactenus igitur Herodotea Solis defectio suo est à nobis tempori restituta. Præter hanc autem potuit & complures alias prædixisse Thales. Velut illa fuit, quæ post Cyaxaris obitum Astyage regnante commissa est; quam & suprà anno Periodi Julianæ 4129. contigisse docuimus. At Cappellus eam mavult, quæ anno tertio Olympiadis XLIX. Periodi verò Julianæ 4133. Maii XVI. feria VI. conspecta est. Quo sanè tempore defectionem Solis invenio. Novilunium verum Sardibus in Lydia post mediam noctem hora 7, 30′. Apparens hora 6, 49′. Fuit digitorum 2, 30′. si ad altitudinem poli graduum 42. exigas. Sed prior illa anni 4129. multò major exstitit, & ad Plinii narrationem propiùs accedit: qui anno ab Urbe condita CLXX. à Thalete pronunciatam Solis defectionem evenisse memorat.

CAPUT II.

Ex illa Solis defectione Herodotea historia plurimùm illustratur. Scythicæ grassationis, & Lydorum ac Medorum pugnæ tempus aperitur. Alexandri Polyhistoris locus eximius.

QUANTUM ad illustrandam, & ex situ vetustatis eruendam historiam cœlestes ejusmodi observationes conferant; vel hæc ipsa, quam investigavimus, defectio Solis ostendet. Incredibile est dictu, quanta lux ex obscuritate illa in antiqua tempora redundet.

Pag. 48. edit. Græcol. Auctor est Herodotus lib. I. Medorum imperium sub Phraorte Cyaxaris patre lacertos exeruisse. Ille Persas, & Asiam inde suæ ditioni subjecit. Cùm verò Ninum obsideret, ibi cum magna copiarum parte periit. Hujus filius successórque Cyaxares paternæ cladis ultor bellum Assyriis intulit. Quibus in acie superatis, dum obsidione Niniven urget, à Scythis, qui se Madye duce in Asiam, ac Mediam Cimmerios persequentes infuderant, oppressus est, ac devictus. Nec eo Scytharum victoria stetit. Totam enim Asiam momento pervagati, ac populati, octo & viginti annos imperio tenuerunt: ac durissima servitute, continuisque prædationibus & exactionibus infestam habuerunt. Post annos viginti octo Cyaxares convivio illos exceptos, ac vino sepultos internecione delevit; móxque pristinum recuperavit imperium. Ninum insuper & Assyriam universam, præter Babyloniam, obtinuit. Hic ille est Cyaxares, inquit Herodotus, qui cum Lydis, & eorum rege Alyatte bellum gessit. quod ita Herod. pag. 32. edit. Græcol. contigit. Scytharum Nomadum caterva quædam domo per seditionem pulsa, ad Cyaxarem confugit. Is supplices hospitésque benignè primò, & humaniter habuit: adeo ut pueros ipsis Scythica lingua, & sagittandi disciplina instituendos traderet. Tum eos porrò venandi imprimis peritia Cyaxari conciliabat. Nam quotidie venatum euntes perpetuam ei prædam offerebant. Sed cùm die quodam vacui revertissent, indignè ab rege habiti, barbarum in modum injuriam ulciscuntur. Unum enim de discipulis suis jugulant, ejúsque carnes ferinæ, ut solebant, in morem paratas ad regem deferunt: atque è vestigio supplices in Lydiam ad Alyattem confugiunt. Cyaxares Thyesteis illis dapibus cum suis pastus, flagitio comperto, cùm profugos ad supplicium ab Alyatte reposceret, nec impetraret; ventum est ad arma. Quinquennali igitur bello per eventus varios & ancipites tracto; sexto demum anno commisso prælio, repentina Solis obscuratione territi à pugna destiterunt: donec Syennesis Cilicis, & Labyniti Babylonii opera conciliati invicem, pacem & concordiam nuptiarum fœdere sanxerunt, Arienne Alyattis filia Astyagi Cyaxaris filio in conjugium data. Hæc summatim ex Herodoto. quæ Herodotea historia digeritur. sic ordinanda putamus: ut post Phraortis obitum, Cyaxares statim Assyriam expeditionem susceperit: tumque Scythica irruptio contigerit, anno circiter Periodi Julianæ 4080. vel sequenti. Postea circa annum 4108. Scythicæ grassationi finem imposuit. Post unum aut alterum annum, non magna Scytharum manus suis finibus pulsa in Mediam contendit; séque ultrò regi in servitutem addixit. Inde nata belli cum Lydis occasio, quod anno Per. Jul. 4111. concitatum, sexto denique, hoc est 4117. diremptum est. Sic adamussim cum nostra Chronologia, & observatione illa cœlesti, consentit Herodotus: quem immeritò, ut apparet, Scaliger, ceterique vulgò temporum artifices, erroris insimulant, quasi falsò ad Cyaxaris imperium sideris illam defectionem, pugnámque cum Lydis retulerit; quæ sub Astyage contigerit. Nihil ut facilius, ita tolerandum minùs est, quàm in antiquissimos Scriptores erroris nostri culpam, inscitiæque transferre. è contrario verò nihil aut consultius, aut magis optandum est; (à nobis quidem studiosè agitur.) quàm ut veterum auctoritati fideique tribuamus plurimùm: nec ab ea, nisi evidentissimis, planéque necessariis veritatis indiciis admoniti convictique recedamus. Ceterùm potuit Nabuchodonosor Profanæ historiæ cum sacra conciliatio. per id tempus in Syria versari: ubi perdiu bellum gessit. Nam & ægrè tùm in potestate continebatur; & apertè plerique postea defecerunt. unde & sexto post anno Tyri obsidio ab eodem inchoata. Quæ etiam fortassis occasio fuit, cur & Nabuchodonosorus. (Hunc enim Labynitum Herodoti cum Scaligero esse credimus) pacificandis illis regibus operam è propinquo dederit: & isti quâ metu, qua ambitione, potentissimi se regis ad arbitrium accommodarint. Quòd & Labynitus idem fuerit ac Nabuchodonosorus; & cum Cyaxare fœdus habuerit; testatur Alexander Polyhistor apud Euseb. lib. IX. de Præparat. Evangel. ubi refert Nabuchodonosorum vaticinio illo cognito, quod Joacimo regi Hieremias ediderat, προσκαλέσαι Ἀστιβάρου τὸν Μήδων βασιλέα συνεφετεύειν αὐτῷ. προσκαλεσάντα δὲ Βαβυλωνίους, καὶ Μήδους, καὶ συναγαγόντα πεζῶν μὲν ἰσ, ἱππέων δὲ μυριάδας ιβ′. καὶ ἅρματα μύρια, πρῶτον μὲν τοὺς Σαμαρεῖτας καταστρέψασθαι, καὶ Γαλιλαίαν, καὶ Σκυθόπολιν, καὶ τοὺς ἐν Γαλααδίτιδι οἰκοῦντας Ἰουδαίους· εἶθ' οὕτω τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ τὸν Ἰουδαίων βασιλέα ζωγρῆσαι: *rogasse Medorum regem Astibarem, uti expeditionis esset particeps. Itaque Babyloniorum, ac Medorum copiis contractis; hoc est peditum* CLXXX. *millibus; equitum* CXX. *cum* X. *millibus curruum, primùm Samariam, Galilæam, Scythopolin, & Galaaditidis incolas Judæos in potestatem redegisse: inde Hierosolyma, Judæorúmque regem Joacimum vivum cepisse.* Hæc non uno anno gesta sunt à Nabuchodonosoro: ad eundem tamen & Joacimi deportatio; & Medorum, ac Lydorum concordia pertinet.

CAPUT

CAPUT III.

De secundi Assyriorum imperii temporibus postremis, déque Ninives excidio, quod bis accidisse monstratur.

NOVUM Assyriorum regnum ex antiqui ruinis ac vestigiis excitatum, libro superiore commemoravimus: cujus principes aliquot è Scriptura colliguntur. Nunc de illius exitu, quantum obscurissima in historia conjectura ac judicio niti possumus, instituenda est oratio.

Præcipuam ambiguitatis hac in quæstione partem offerunt libri duo, Tobias, & Nahum, tam inter se, quàm cum externa historia comparati. quorum prior paullò post senioris Tobiæ mortem, eversam Niniven esse demonstrat. Nam cap. XIV. instante jam obitu Tobias, duobus & quadraginta post Sennacheribi necem annis, & eo fortassis amplius, imminentem Ninives vastitatem denunciat: *Prope erit*, inquit, *interitus Ninives. Non enim excidit verbum Domini*, &c. Ob id filio suo mandat, ut statim ac matrem eodem secum tumulo condiderit, ab urbe illa discedat, quod & fecisse dicitur. Nahum verò Ninives excidium prædicit; & ejusmodi quidem, ut funditùs evertenda, & in solitudinem redigenda sit; uti capite II. declarat: & capite III. Ægypti, & Alexandriæ id exemplo confirmat, commate 9. De tempore Tobiæ paullò pòst accuratiùs agitur. Interim illud obscurum esse non potest, Tobiam regnante apud Assyrios Sennacherib, apud Judæos Ezechia, vixisse. Cùm igitur post Sennacheribi cladem, annis XLII. saltem vixerit Tobias, uti mox dicetur; eique superstes annis aliquot conjux fuerit, apparet Josia ferè regnante, Niniven fuisse subversam. De Prophetæ Nahum ætate vix aliud præter conjecturam habemus. Hunc ipsum tamen Ezechiæ tempore floruisse, ac vaticinatum esse, plerique sentiunt. Quare idem ab ambobus Ninives excidium prædici non inanis est suspicio. Sanctus Hieronymus in comment. ad Nahum, existimat Niniven à Chaldæis & Nabuchodonosoro deletam. At Herodotus lib. I. scribit Phraortem Cyaxaris patrem Niniven obsedisse, & in ea oppugnatione cum parte copiarum oppressum; postea verò Cyaxarem ejus filium atque successorem, Scythis è medio sublatis, Niniven obtinuisse, eáque sub potestatem suam subjuncta Assyria quoque esse potitum. quam quidem Herodoti narrationem, suum in ordinem conjecimus capite superiori, ex defectione illa solari, quam Thales prædixisse fertur.

Riberæ sententia non probatur.

Ribera noster in caput II. Nahum, unam & eamdem expeditionem fuisse disputat, Cyaxaris, & Nabuchodonosori. Hunc verò imperii sui XXIV. circiter, aut XXV. Niniven expugnasse. Sed ratio temporum ab ea putatione discordat. Nam primus Nabuchodonosori, qui & Joakimi quartus annus, ante Cyri primum est quadragesimus nonus, Periodi Julianæ 4107. ut suo loco demonstratum est. Cyaxaris verò primus, est septuagesimus sextus ante Cyrum, Periodi Julianæ 4080. Quocirca Cyaxaris ultimus est Julianæ Periodi 4119. quo Nabuchodonosori currebat annus decimus tertius, Sedeciæ quintus. Non igitur ambo illi reges Niniven expugnarunt, siquidem Nabuchodonosor anno XXIV. illam aggressus est. In Græco Tobiæ, cap. XIV, 19. Niniven evertisse memoratur Nabuchodonosor, & Assuerus. Torniellus ad annum mundi 3321. Niniven à Merodach Babyloniorum rege captam & eversam putat anno ipsius quarto, qui est mundi 3335. Ezechiæ XXVII. sed Tobiæ domum ab incendio, & vastatione fuisse divinitùs ereptam: & ad idem excidium Nahum vaticinium pertinere. quamquam alterum illo ipso Nahum oraculo significari dicit, quod moriens Tobias prævidit, quódque capta rursus à filio Merodach Ninive contigit. Ita Torniellus ad annum 3371. & 3384. Quater igitur eversam esse Niniven existimat. Primò quidem à Medis & Arbace, quando Sardanapalus exstinctus est. Secundò à Merodach rege Babylonis anno postremo regni Asarhaddon, Ezechia in Judæa regnante: cujus excidii testem citat Josephum lib. Orig. X. cap. III. Tertiò à Ben-Merodach. quod & Nahum Prophetam, & Tobiam prædixisse credit. Quarto denique à Nabuchodonosoro rege Babylonis. Eadem est & aliorum Annalium sententia. A quibus meritò dissentimus. Multis enim commentis ac divinationibus tota illorum est historia referta.

Torniellі sententia rejicitur.

Nam quòd Merodach Babylonis regem Niniven expugnasse, & Assyriorum imperio potitum esse fingunt, nullo id auctore faciunt. Tantùm enim abest, ut Assyrii Chaldæis per illud tempus paruerint, ut è contrario Chaldæis Assyrii dominati sint. Neque verò in Assarhaddone Assyriorum regnum desiit; cùm post ipsum Nabuchodonosor Assyrius præpotens fuisse referatur in sacra Judith historia, quam in Manassis incidisse tempora posteà demonstrabitur. At ecce libido commenti major, dum Merodach annos arrogant duos & quinquaginta. Accedit Chaldæorum regum nova successio, in qua Merodach filium habet Ben-Merodach; cui quadraginta & eo amplìùs annos imputant. Meminit regum istorum ex Anniano Metasthene Ribera noster in caput II. Nahum, num. 3. Sed Annianas hæsce quisquilias jamdudum everrere docti homines instituerunt; neque causæ quicquam fuit, cur recentiores Annales, & illud de annis Merodach, & suppositítium Ben-Merodach ex illa Chronicon fæce deriperent; & in regum ordine, aut ullo denique in historiæ loco ponerent. Danon Mathematicus, quem suprà produximus, Mardokempado annos decem attribuit.

Ninive bis & quando-nam eversa.

Ut rem paucis absolvam', Niniven quidem, ut sæpiùs bello capta, & in hostium potestatem redacta sit; eversam tamen ac dirutam bis tantummodò suspicor, quatenus ex sacræ, profanæque historiæ comparatione potest colligi. Primum illius excidium contigit potito rerum Arbace, quando, ut Diodorus refert, ferro & incendio vastata est. Posterius illud idem est, quod Nahum Propheta, deinde Tobias ante obitum præsensit. Quod ei vel à Cyaxare, vel à Nabuchodonosoro videtur illatum. De Cyaxare testis esse potest Herodotus, qui libro I. scribit Phraortem Cyaxaris patrem cum Assyriis Nini incolis bellum gessisse, per ídque cæsum in acie cum magna parte exercitus occidisse. Post hunc verò, Cyaxarem tentata primum eadem urbe, supervenientibus repentè Scythis, obsidionem solvisse; ac demum barbaris post annis octo & viginti per insidias interfectis, Ninives obsidionem denuò repetisse, eámque cepisse. Quam quidem historiam superiori capite ordini suo reddidimus. ubi illud ostensum est; Cyaxarem cum Alyatte demum rege conciliatum esse opera Nabuchodonosori, qui Labynitus Babylonicus appellatur ab Herodoto; qui & Medorum copiis usus est Syriacam ad expeditionem. Quamobrem verisimile fit, Cyaxarem à Nabuchodonosoro vicissim adjutum Ninum expugnasse. Qua in re, quoniam conjecturis res agitur, duo cogitari probabiliter possunt. Aut enim Cyaxares Ninum illo tempore captam funditùs evertit; aut ea salva, & incolumi potitus est; quam Nabuchodonosorus, post Cyaxaris mortem, quæ XIV. ipsius anno contigit, occupata per vim Assyria, accisisque Medorum opibus, vastavit, ac subtuit. Huic posteriori sententiæ favet Hieronymus in comment. ad cap. II. Nahum. quo in loco significat Niniven à solo Nabuchodonosoro, nec alienis, sed suis auspiciis captam, atque subversam. Idem sentiunt Theodoretus, Beda, Rupertus, & recentiores Annalium, Commentariorúmque Scriptores. Quod autem à Medis simul, & Assyriis debellata sit, Josephus indicat. Hic enim lib. X. Orig. cap. III. sub id tempus, quo in morbum incidit Ezechias, Assyriorum imperium à Medis eversum refert. Tum cap. VI. ultimo anno Josiæ Nechao regem Ægypti contra Medos, & Babylonios, qui Assyriorum imperium destruxerant, copias movisse scribit, quando & Josiam interfecit. Quæ postrema clades Assyriorum à priore, quàm à solis Medis illatam dixerat, diversa potest videri. Sed unam eamdémque significari nihilominus existimo, ex duabus perperam conflatam; & quidem errore duplici. Nam & à solis Medis, Arbace duce, longè ante Ezechiam occupata est Assyria; hoc est anno fere CL. quàm regnaret Ezechias: & à Cyaxare Medo cum auxiliis Babylonicis nonnisi post Josiæ mortem, & Joakimo regnante, altera calamitate est affecta. Sed Josephus ad Diodori, aliorúmque respexit historiam, qui Arbacis adjutorem in expugnanda Nino Belesum fuisse Babylonium narrant. Ita magnus anachronismus ab eo commissus est.

Josephi errores.

Ad summam, Ninive mihi videtur à Cyaxare capta solùm, & vastata, non penitus eversa: à Nabuchodonosoro verò postea diruta. Idque tanto antè Nahum vaticinatus est, & post illùm Tobias. Neque enim necesse est, quod tamquam certum passim à plerisque sumitur, paullò post Tobiæ senioris obitum, Niniven excisam fuisse. Nihil enim amplius tam in Græco, quàm Latino Tobia significatur, quàm ejus ἀλωσις & calamitas, cujusmodi satis magna urbibus accidit, cùm in eas armatus hostis irrumpens, ferro & incendio in cives ac tecta grassatur. Hanc ἀπώλειαν Ninives, Latinè *interitum* ille liber appellat. Neutra vox vastitatem, ac παντελῆ καταστροφὴν necessariò demonstrat. Sed ut historiæ hujus obscuritas, quoad potest, pleniori luce splendescat, ei velut appendix quædam adjungendus est Tobias; cujus in illustrandis temporibus non minùs laboris est adhibendum.

CAPUT IV.

De utriusque Tobiæ temporibus secundùm Græcos, Latinósque codices.

LATINUS Tobiæ liber olim Ecclesiasticum in Canonem adscriptus, multùm à Græca editione discrepat; quod à viris doctis observatum est. Nam & ista pluribus in locis redundat, ac nonnulla continet, quæ in Latina minimè reperiuntur. tum annorum numeri apud Græcos, quàm nostros ampliores sunt: quo ex capite præcipua quæstionis hujus ambiguitas, ac difficultas oritur. Tobiam utrobique legimus è Tribu Nephtali à Salmanassaro Assyriæ rege cum Israëlitis reliquis in Assyriam perductum habitasse Ninive. ubi cùm, aspirante numine, gratiosus apud regem fuisset, popularibus suis commodare instituit. Exstincto Salmanassaro, Sennacherib filius ejus ac successor, accepta in Judæa clade illa celebri, quæ sub annum Ezechiæ XIV. accidit, Niniven reversus in captivos Israëlitas iram convertit. Cujus sævitiam ægrè Tobias effugit. Post dies XLV. (*Gr.* LV.) Sennacherib occiditur, Tobias verò in integrum restituitur. Deinceps omnia illa consecuta sunt, quæ in historia plenissimè describuntur: Tobiæ senioris cæcitas; junioris in Mediam profectio; nuptiæ cum Sara contractæ; reditus Niniven, & ophthalmiæ curatio. Quibus enarratis, ultimo demum capite tempus in Latinis codicibus ita subducitur: Vixisse Tobiam patrem annos in totum duos supra centum. Quippe anno ætatis LVI. lumen oculorum perdidit; anno LX. recuperavit. Vixit deinde XLII. annis. Ita confiunt anni CII. Sub mortem filio suo, ac nepotibus præcepit, ut quoniam Ninives interitus imminebat, postquam matrem suam eodem secum tumulo condidissent, ab urbe illa discederent. Paruit Tobias junior, & ad soceros suos reversus est. Et completis annis nonaginta novem mortuus est. Hæc in vulgata nostra. Græcè autem Tobias senior anno ætatis LVIII. oculis captus esse dicitur, & post annos VIII. lumen recepisse: mortuus autem anno ætatis CIVIII. Junior porrò vixisse fertur annos CXXVII. Qui & ante mortem occasum Ninives audiit, quam Nabuchodonosor, & Assuerus ceperunt. Hactenus Græca historia.

Israëlitici populi deportatio, ac regni illius interitus Ezechia regnante contigit anno ejus circiter septimo, Periodi Julianæ 3994. mundi 3264. Quotus hic esset ætatis Tobiæ Scriptura non exprimit. fuisse verò jam grandiorem, declarat eadem, dum ei filium jam ex uxore natum esse refert, cap. I, II. Sed neque cæcitatis tempus expressè satis ostenditur; ac dubitare licet, utrum subinde post Sennachiribi necem, ineunte Assarhaddonis imperio, in eam cladem inciderit, an longiùs postea. Sed de seniore Tobia minor est quæstio. Filius autem ipsius, si quidem anno Per. Julianæ 3993. post quem proximè deportati sunt Israëlitæ, natus jam erat, vixit autem, ut Latinè scriptum est annos XCIX. mortuus sit oportet anno saltem Julianæ Periodi 4099. in quem Cyaxaris vicesimus incurrit. Hoc si verum est, qui tandem constabit illud. Niniven vivo adhuc juniore Tobia fuisse dirutam, adeóque, quod Græcè proditur, ab Assuero, & Nabuchodonosoro? Nam Assuerus iste videri potest Cyaxares; neque enim nomen abludit. tum Nabuchodonosor is erit ipse, quem Cyaxaris amicum, & in oppugnanda Ninive socium & adjutorem fuisse diximus. At expugnatio ista nonnisi post Nabuchodonosoris exordium, hoc est annum Jul. Periodi 4107. potuit accidere. Sanè si cum Latinis solis codicibus Chronologiæ nostræ res fuerit, quibus dumtaxat auctoritas Canonica tribuitur; facilè sese ex iis angustiis expediet. Neque enim superstite Tobia filio excisam esse Niniven asseverat: neque moriens pater propinquum adeo tempus cladis illius esse significat, ut non decimum saltem in annum post filii mortem rejici potuerit. Sed quoniam multis interim, & citra excisionem, gravissimis calamitatibus premenda erat illa civitas; ac si nondum capienda, obsidenda certè, quod à Phraorte priùs est factum, & ager illius ipse populandus, hostilitérque vastandus à seniore Tobia prævidebatur; ideo quamprimùm inde migrare posteros suos hortatur. Hoc modo nihil opus erit novum aliquod Ninives excidium comminisci. At Serrarius noster novem & nonaginta Tobiæ annos illos ab eo tempore computat, quo patrem sepeliit: ac vitæ totius annos tribuit CLXVII. quod mihi detortum, ac violentum videtur. Nam perspicuum est, vitæ illíc annos omnes in summam conferri. Quòd si simplici ab sententia discedere esset animus, mallem nonaginta novem annos istos ab initio matrimonii numerare. Nimirum ætatis anno XXVIII. dicerem in Mesopotamiam à patre esse missum juniorem Tobiam, ac deinde XCIX. annis vixisse. Ita Græcis suffragantibus, CXXVII. annos implesset. Occurrebant & alia conjecturæ genera quibus historicus ille scrupulus utcumque eximi posset. Sed in simplici Latinorum codicum narratione interim acquiescimus. Secundùm quam Tobiam patrem natum esse suspicamur anno circiter Periodi Julianæ 3965. mundi 3235. Abductum porrò in servitutem anno Per. Jul. 3994. mundi 3264. anno ætatis circa tricesimum, cùm biennio ante natus ei Tobias junior esset. Oculis captus est anno Per. Jul. 4020. mundi 3290. cùm ageret annum LVI. Anno ætatis LX. Per. Jul. 4024. visum recuperat. Moritur demum anno Per. Jul. 4466. ætatis CII. Junior Tobias obiit anno Per. Jul. circiter 4092. expletis annis XCIX.

CAPUT V.

De Lydorum regno.

QUONIAM Lydorum regni mentio à nobis est injecta, libet ex Herodoto & Eusebio successionem illius exponere. Lydorum nomini Lydus originem dedit Atyis filius, ut L. I. scribit Herodotus. Ab his Heraclidæ regnum acceperunt, quorum primus fuit Argon Nini F. Beli nepos, Alcæi pronepos. Hi regnum DV. annis obtinuerunt ἐπὶ δύο καὶ ἑκατὸν γενεὰς *per* XXII. *hominum ætates.* Ita γενεὰ quælibet annos ferè XXIII. habebit. At Scaliger reges XXII. interpretatur. Heraclidarum postremus Candaules fuit. Exinde Mermnadæ Lydis regnarunt; quorum primus Gyges exstitit; postremus verò Cræsus. Ante Heraclidas quinam imperarint principes, obscurum est. Heraclidarum, & Mermnadarum series ista partim ab Eusebio in primo Chronico, partim ab Herodoto describitur.

LYDORUM REGUM HERACLIdarum & Mermnadarum Laterculum.

Ex Eusebio.		Ex Herodoto.
Heraclidæ.		Heraclidæ.
Ardysus	XXXVI	Annis DV. ab Argone ad Candaulem.
Alyattes	XIV	Mermnadæ.
Meles	XII	Gyges | XXXVIII
Candaules	XVII	Ardys | XLIX
Mermnadæ.		Sadyattes | XII
Gyges	XXXVI	Alyattes | LVII
Ardys	XXXVII	Cræsus | XIV
Sadyattes	XV	Colliguntur anni à Gyge CLXX. Ab Argone DCLXXV.
Alyattes	XLIX	
Cræsus	XV	
Colliguntur anni CCXXXI.		

Si constaret quanam Olympiade, quòve anno Cræsus à Cyro superatus esset, unà & illud colligi posset, quo anno Lydorum regnum inierit. Medi à Cyro devicti sunt circa annum Periodi 4155. Olympiadis LV. primum exeuntem. Eusebius in Chronico Olympiadis LVIII. anno primo Cræsum à Cyro captum & exstinctum Lydorum regnum asserit. Est hic annus Periodi Julianæ 4166. De quibus detractis annis CCXXXI. supersunt 3935. Ita anno circiter 3936. Heraclidæ Lydis imperare cœperunt, biennio ante primam Olympiadem, si Africanum & Eusebium sequimur. At ex Herodoto, deductis annis 675. de 4166. supersunt anni 3492. Itaque sub annum Periodi Julianæ 3492. Heraclidarum imperium apud Lydos exortum est, annis ante ἅλωσιν Trojanam circiter XL. Probabilior est Herodotea putatio. Ceterùm Herodotus historiam suam à Gyge cœptam ad Xerxis ἀφίξιν pertexuit. Intervallum annorum CCXL. definitur à Dionysio Halycarnass. lib. περὶ τῶν Θουκυδίδε ἰδιωμάτων. At anteà annorum dumtaxat CCXX. esse dixerat. Verior est posterior calculus. Annus primus Gygis cadit in annum Periodi Julianæ 3997. qui est IV. Olymp. XV. Annus ἀφίξεως Xerxis, est Periodi Julianæ 4234. Intervallum annorum 238. hoc est ferè 240.

CAPUT VI.

De excidio Urbis, & casu Sedeciæ. Scaligeri falsa opinio convincitur: ac probabilis ratio constituitur. Annum Sedeciæ X. non esse Sabbaticum.

IN libro V. de Emendatione Temporum: in Prolegomenis ejusdem operis: & lib. III. Isagog. Canon. pag. 289. certissimum esse putat Scaliger; urbem cum rege captam esse anno Sabbatico, Periodi Julianæ 4124. Olympiadis XLVII. tertio, Nabonassari CLVIII. Quod in Prolegomenis hac ferè argumentatione colligit. Primùm ostendit non ante quartum annum Olymp. XLVI. illud potuisse contingere. Nam Ezechias anno XIV. regni sui legatos à Merodac accepit. Fingamus annum XIV. Ezechiæ esse primum Merodach, hoc est Nabonassari XXVII. ut ex Ptolemæo didicimus. ab initio Ezechiæ ad excidium urbis anni sunt solidi CXXXVIII. hoc est annus excidii est centesimus tricesimus nonus. quod etiam ita demonstrat. Annus primus Sedeciæ est quartus hebdomadis. Nam Hierem. XXVIII, 1. principium regni Sedeciæ componitur cum anno quarto, videlicet hebdomadis. Ergo undecimus est Sabbaticus, ut ex cap. XXXIV. ejusdem Prophetæ liquet. Similiter annus XIII. Ezechiæ est Sabbaticus, & XIV. est primus hebdomadis; ut ex Isaiæ XXXVII, 30. & IV. Regum XIX, 29. constat, cùm ita Scriptura loquitur: *Comede hoc anno quæ repereris; secundò autem anno, quæ sponte nascuntur: porrò in tertio anno seminate, & metite.* Annus primus, secundus, tertius hebdomadici sunt. Ergo primus Ezechiæ est sextus hebdomadis; & addita unitate ad annos Ezechiæ, habebis annum Sabbaticum. Annus XI. Sedeciæ est XXXIX. ab initio Ezechiæ. Addita unitate, numerus erit septenarius. Quibus additis annis XIII. Nabon. qui Ezechiæ primum antecedunt, fit Nabonassari CLII. ubi casus Sedeciæ locandus esset, Periodi Julianæ 4118. de quibus deductis 907. remanet annus Exodi 3311. Atqui Nisan Exodi cœpit feria V. in anno verò 3211. cœpit feria III. Ergo annus proximus, quo Nisan cœpit feria V. is debuit saltem esse annus Exodi, Periodi Julianæ 3214. Adde annos 907. absolutos ab Exodo, annus 4121. erit annus excidii Urbis, qui est quartus Olympiadis XLVI. Verùm post Olympiadem XLVI. ponendum esse casum Sedeciæ, adeòque anno III. Olymp. XLVII. probat ex Regum Ægypti successione. Nam Amasis cùm regnasset annis LV. obiit circa VII. Cambysis, Nabonassari CCXXV. Nechao occisus est anno IV. Joacim, Hierem. XLVI, 2. post quem Psammitichus regnat annos VI. Aprias annos XXV. postremò Amasis. Colliguntur ab obitu Nechao ad obitum Amasidis, anni LXXXVI. qui de CCXXV. deducti relinquunt annum Nabonassari CXXXIX. quartum Joacim, & primum Nabuchodonosor. Ergo Sedecias captus est anno CLVIII. Nabon. & III. Olymp. XLVII. Periodi Julianæ 4124. Hæc Scaliger in Prolegomenis; qui in calce Appendicis annos enumerans, qui in vetere Testamento characterе aliquo insigniti sunt, annum XIV. Ezechiæ docet esse primum hebdomadis; primum Sedeciæ, quartum hebdomadis, & ultimum Sabbaticum.

Nos, qui ab Scaligeriana putatione uno tantùm anno discrepamus, non videmus argumentatione illa, qua utitur, idipsum quod existimat posse colligi. Hujus quippe firmamenta sunt annorum characteres illi, quos è sacris litteris frustra demonstrare nititur. Hoc enim negandum est, annum XI. Sedeciæ Sabbaticum esse. Nam quod Hieremias capite XXXIV. refert dimissos esse servos, & ancillas liberos anno Sabbatico, nequaquam id eòdem anno gestum est, quo Hierosolyma capta sunt, sed anno antè, videlicet Sedeciæ decimo. Etenim Nabuchodonosor Urbem obsidere cœpit anno IX. Sedeciæ, mense X. lib. IV. Reg. XXIV. Anno sequenti Pharao rex Ægypti suppetias ferens Sedeciæ, Chaldæos in sese convertit, obsidionémque solvit. Hierem. XXXVII. Hoc intervallo Judæi servos & ancillas, quos ex legis præscripto manumiserant, in servitutem retraxerunt, quod anno X. Sedeciæ contigit, non XI. Item falsum est annum XIII. Ezechiæ esse Sabbaticum; ut libro superiore cap. XII. docuimus. Ad hæc annus primus Sedeciæ eàdem consequentia quartus hebdomadis non fuit: neque fuisse satis ex illis Hieremiæ verbis cap. XXVIII. concluditur. Nam priora ista: *Et factum est in anno illo in principio regni Sedeciæ regis Juda*, nonnulli ad superiora referunt, atque à posterioribus separant: *In anno quarto, in mense quinto*; quæ cum sequentibus nectuntur. Quod ego probabile judico. Quocirca mera divinatio est, quartùm annum apud Hieremiam hebdomadis esse quartum, cùm sit ex epilogismo nostro quintus. Porrò ab Exodo ad XI. Sedeciæ longè plures numeramus annos, quàm DCCCCVII. quos definit Scaliger. Nos enim DCCCCLXXXIV. imputamus huic intervallo, ut in superiore libro disputatum est. Quæ ad Ægyptios reges attinent, sequenti capite pertractabimus.

Annus ultimus Sedeciæ non est Sabbaticus.

Excussis characteribus illis, quos è sacris litteris falsò colligebat Scaliger, superest unica ratio constituendi illius anni, ex antecedentium annorum serie, quæ ad ultimum Sedeciæ, Templique casum perducitur. Annus primus Sedeciæ, ut in libro superiore statuimus, est Periodi Julianæ 4115. mundi 3385. Ergo undecimus ejusdem erit Periodi Julianæ 4125. mundi 3395. Hoc igitur anno, mense quarto, die quinta mensis, ut est Hierem. XXXIX, 2. aperta civitate ingressi sunt Chaldæi. At cap. III, 6. nona die mensis id accidisse refert, quando scilicet perrupta sunt penitus Urbis mœnia, quæ die V. labefactari cœperant. Mense V. decima die Nabuzardan Templum succendit. Annus hic erat Judaïcus 3172. cujus Tisri iniit XX. Septembris, Character

Annus Urbis Templique subversi.

Character est 7, 2, 904. feria septima, cyclo Solis Romano VIII. litera E, Lunæ I. Character Nisan 2, 7, 162. Martii VIII. anno Periodi Julianæ 4125. cyclo Solis IX. lit. DC. Character verò Thamuz, sive mensis quarti, 6, 21, 481. Junii XII. feria VII. Ergo nona dies Thamuz, XX. Junii. Porrò Neomenia Ab feria I, 10, 194. Julii XI. Ita Julii XX. decima die Ab, Templum conflagrasse dicendum foret, si recentior illa Judaïci anni forma per idem tempus observata fuisset. Josephus lib. VI. Ἀλωσ. cap. XXVI. ἡμέρᾳ δεκάτῃ λώα μηνὸς, *decima die Loi mensis*, incensum esse Templum asserit: quod Rufinus Interpres lib. VII. cap. IX. vertit *decima die mensis Augusti.* Unde Scaliger hoc in libro Julianum Lunam, qui idem est cum Augusto, putat esse, non lunarem. Sed fallitur, idque alibi sæpè refutatum est. Vide quæ lib. II. cap. XXII. de Periodo Judæorum Alexandrea disputavimus.

Annus itaque excidii Hierosolymitani & Sedeciæ undecimus, est ab orbe condito 3395. ab Abraamo 1437. ab exodo 932. ab initio Davidis 468. à conditu Templi, 424. ante Christianam æram, 588. Est autem Olympiadis XLVII. quartus, sive Iphiti CLXXXVIII. Nabonassari CLIX. cujus Thoth Januarii XVII. feria I.

CAPUT VII.

De Nabuchodonosori successoribus. Berosi, Abydeni, ac Josephi testimonia declarantur. hujus etiam castigatur error. Tum probabilis illorum historia describitur.

OBSCURISSIMA sunt Babyloniorum novissima tempora, & paucorum, qui quidem exstent, Veterum illustrata scriptis: ex quo factum est, ut in tradenda Nabuchodonosori stirpe ac successione mirum inter Chronologos dissidium conflatum sit. Plerique sacrorum librorum, ut sibi videntur, auctoritatem secuti Nabuchodonosori successorem faciunt filium ejus Evilmerodachum. Huic Balthasarem subjiciunt; quem à Dario Medo regno vitáque spoliatum testis est Daniel. Sed de Balthassare ac Dario illo Medo invicem haud consentiunt. Nam Evilmerodachum Nabuchodonosori successorem exstitisse docet Hieremias cap. LII, 31. & lib. IV. Reg. cap. XXV, 27. Balthassarem verò Nabuchodonosori filium fuisse, Danielis V, 3, 11, 13, 18. significatur: & apertiùs Baruch I, 11. Vulgò tamen Baltassarem Evilmerodachi filium, Nabuchodonosori nepotem esse censent. quod Hieremiæ cap. XXVII, 7. indicari videtur. *Et servient*, inquit, *ei omnes gentes, & filio ejus, & filio filii ejus.* ubi filius Nabuchodon. est Evilmerodach: filius filii, id est nepos, Baltassar. Theodoretus in Danielem Baltassarem Nabuchodonosori filium natu minorem fuisse putat, fratrem Evilmerodachi. Hieronymus in Danielis cap. V. inter Evilmerodachum, & Baltassarem duos inserit reges, Neglisarum & Labosordachum; ut quintus à Nabuchodonosoro sit Baltassar. Quod verò filius in Scriptura Nabuchodonosori vocetur Baltassar, id ex Scripturæ consuetudine profectum asserit, qua patres, omnes proavi, & majores vocantur.

Apud Josephum lib. I. con. Appionem pag. 926. & Eusebium lib. X. Præpar. pag. 267. Berosus Babyloniorum regum successionem explicat, his verbis: Ναβοχοδονόσορ μὲν ἐν μὴ τὸ ἄρξασθαι δ πεφιεφημῶν πίχος ἐμπεσὼν εἰς ἀῤῥωστίαν, μετηλλάξατο τὸν βίον, βασιλεύσας ἔτη πεσαρεσκοντα τρία. τοῦ δὲ βασιλείας κύριος ἐγένετο ὁ υἱὸς αὐτοῦ Εὐιλμαραδοῦχος. ὅτος πεῦξας τὰ πραγματῶν ἄνομος, καὶ ἀπιλγῶς διωκλόθεις ὑπὸ δ τοῦ ἀδελφοῦ ἐχοντος αὐτὸ Νηριγλισσόορ ἀνῃρέθη, βασιλεύσας ἔτη δύο. μὲν δὲ τὸ ἀναιρεθῆναι τὸν Λαβοδεσάρχοδ τοῦ ἀρχὴν ὁ διωκλεύσας αὐτῷ Νηριγλισσόορ ἐβασίλευσεν ἔτη πεσαρες. τότε υἱὸς Λαβοροσσάρχοδ ἐκυρίευσε μὲν τ βασιλείας παῖς ὢν μῆνας ἐννέα. διωκλόθεις δὲ λαβ τὸ πολὺ ἐμφανὲν κακοήθη, ὑπὸ τ φίλων ἀπεπυμπανίσθη. ἐπολεμεῖτο δὲ τότε, συμπλέοντες οἱ διωκλεύσαντες αὐτῷ κοινῇ τοῦ βασιλείαν Βελίσκαν Ναβονίδω τινὶ τ ἐκ Βαβυλῶνος ὄντι ὁμ τ αὐτοῦ διωνομάσεως. διὰ τότε τὸ πρὸ τ ποταμὸν πίχη τ Βαβυλωνίων πόλεως ἐξ ὅσης πλίνθε, καὶ ἀσφάλτε κατεσκευάσθη. ὅσης δὲ τ βασιλείας αὐτὸ ἐν τῷ ἑπτακαιδεκάτῳ ἔτει, πεσεξελήλυθοῦς Κῦρος ὁκ τ Περσίδος μὲν δυνάμεως πολλῆς κατεσκευασμένος τοῦ λοιπὸν βασιλείαν ἄπασαν, ὅρμησεν διὰ τ Βαβυλωνίας, αὐξόμενος δὲ Ναβονίδος τ ἔφοδον αὐτε, ἀπαντήσας μὲν τ δυνάμεως, καὶ πεσβαταξάμενος, ἡσυχῆς τῇ μάχῃ, καὶ φυγὼν ὁλιγοστὸς συνεκλείσθη εἰς τοῦ Βορσιππανῶν πόλιν. Κῦρος δὲ Βαβυλῶνα καταπλαβόμενος, καὶ σωτήξας τὰ ἔξω τ πόλεως τεῖχη κατεσκάψαι, διὰ τὸ λίαν αὐτῷ πεφιμαστικὴν, καὶ δυσάλωτον φανῆναι τοῦ πόλιν, ἀνέζδυξεν δὴ Βόρσιππον ἐκπολιορκήσων τ Ναβόννιδον, ὃ δὲ Ναβοννίδε ὅτε ὑπομείναντος τοῦ πολιορκίαν, ἀπ' ἐγχειρήσαντος αὐτὸν πεσέρχεσθαι, χρηστόμενος Κῦρος φιλανθρώπως, καὶ δὲ οἰκητήριον αὐτῷ Καρμανίαν, ἐξέπεμψεν ἐκ τ βαβυλωνίας. Ναβόννιδος μὲν ὢν τ λοιπὸν ὃ χρόνε διαβιώμενος ἐν ἐκείνῃ τῇ χώρᾳ κατέστρεψε τ βίον. Quæ Rufinus ita vertit, *Nabuchodonosor itaque postquam inchoavit prædictum murum, incidens in languorem, de vita migravit, cùm regnasset annis tribus & quadraginta. Hujus regni dominus est effectus filius ejus Helmaradochus, propter iniquitates, & luxurias passus insidias à marito sororis suæ Niriglissori peremptus est, cùm duobus regnasset annis. Quo defuncto, sumens regnum qui ei fecit insidias, Niriglissoris annis regnavit quatuor. Hujus filius Laborosardochus principatum quidem tenuit puer existens mensibus novem. Insidias verò passus, eo quòd nimis appareret malorum esse morum, ab amicis exstinctus est. Hoc itaque exeunte, convenientes hi qui fecerant insidias, illi communiter regnum imposuere Nabonnido cuidam, qui erat ex Babylone ex eadem gente* (cor. ex eadem conspiratione) *Sub hoc muri circa fluvium Babyloniæ civitatis ex latere cocto, & bitumine sunt ornati. Cùmque regnum ejus esset in anno septimodecimo constitutum, egressus Cyrus ex Perside cum multa virtute, universam Asiam subvertens, impetum fecit ad Babyloniam urbem. Sentiens autem Nabonnidus invasionem ejus, & occurrens cum exercitu suo, atque congressus, pugna victus, & cum paucis fugatus, inclusus est in Borsippensium civitate. Cyrus autem Babyloniam comprehendens, & deliberans exteriores muros deponere civitatis, eo quòd nimis videretur munita, & esset ad capiendum valdè difficilis, reversus est ad Borsippum, Nabonnidum instanter expugnaturus. Nabonnido verò obsessionem non valente perferre, sed primitùs supplicante usus clementia Cyrus, & dans ei habitaculum in Carcamone, expulit eum à Babylone. Nabonnidus itaque reliquum tempus in illa provincia conversatus est.* Hæc Berosus lib. III. Chaldaïcarum Orig. Quibus consentanea sunt quæ Abydenus ex Megasthene prodidit apud Eusebium loco citato. Nam Nabuchodonosori successisse refert Evilmaluruchum ejus filium: quem cùm Neriglisares ejus affinis interfecisset, filium reliquit Labossoarascum. Quo violenta morte sublato Nabannidochus successit, nulla cum eo propinquitate conjunctus. Huic postea Cyrus capta Babylone Carmaniæ principatum dedit. Græca Megasthenis non omittenda sunt: ὁ δὲ οἱ παῖς Εὐιλμαλέρυχος βασιλεύσε. τ δὲ ὁ κηδεστὴς ὀσπκπίνας Νηελγλισσόρης λείπει παῖδα Λαβασσοσάρασκον. τότε δὲ ὀσπηκόντος βαίῳ μόρῳ, Ναβαννίδοχον ὀσπδείκνυσι (cor. ὀσπδεικνῦσι) βασιλέα, πεσσήκοντα οἱ ἔδεν. τῷ δὲ Κῦρος ἑλὼν Βαβυλῶνα Καρμανίης ἡγεμονίῃ δωρέεται. *Ejus porrò filius regnabat Evilmaluruchus. Hunc affinis ejus Neriglisares cùm occidisset, filium reliquit Labassoarascum. Quo violenta morte sublato, Nabannidochum regem constituunt, nulla cum illo propinquitate conjunctum. Huic Cyrus in potestatem redacto Carmaniæ Præfecturam dedit.* Josephus verò lib. X. Orig. cap. XII. Nabuchodonosori successores hoc modo describit. Primus post parentem regnavit Abilamarodachus annis XVIII. Huic succedit filius ejus Niglisarus annis XI. Post quem regnavit Labosordachus ejus filius, mensibus novem. Quo mortuo Baltassar, qui & Naboandelus imperavit annis XVII. adversus quem Darius Medus & Cyrus pugnarunt. Hæc Josephus: quem ceteri ferè omnes antiqui, & recentiores Danielis Interpretes, aut Chronologi deinceps imitati sunt. Josephus ipse porrò non aliunde, quàm ex Beroso Chaldæo, & Megasthene pleraque Regum illorum nomina, ac successiones accepit. Nam Neriglissarem, Laborosarchodum, Nabonidum vel Nabonidochum haud alio ex auctore, quàm ex Beroso expiscatus est, ut lib. I. contra App. indicat. Indidem & Eusebius, atque ex Megasthene, Abydenoque sumpsit. Hieronymus item ad cap. V. Danielis à Beroso, & Josepho, qui Berosum sequitur, regum illorum historiam manasse scribit. Quocirca mea hæc simplicissima, &, ut opinor, certissima veritatis investigandæ ratio est. Quoniam ab illis antiquorum Scriptorum fontibus, Berosi, inquam, & Megasthenis, Josephus Babyloniorum regum derivavit historiam; neque alio ex auctore, quantum constat, quàm ex illis, quos dixi, Josephus; reliqui autem ex

Abydeni locus ex Megasthene.

Vera successorum Nabuchodonosoris historia.

ex Josepho, mutuati sunt: illud demum hac in historia, probabile amplectendúmque videri, quod Berosus ac Megasthenes revera prodiderint; adeóque pluris faciendum, quàm quod Josephus, vel Josepho recentiores præter illorum, quos se auctores sequi profitentur, sententiam usurpaverint. Aç si quis Berosi illa ipsa, quæ citavit Josephus, fragmenta consulat, facilè judicabit, neque Josephum ab insignis cujusdam oscitantiæ culpa liberari posse; nec eos, qui Josephi in sententiam iverunt, ab errore vindicari. Quid enim? Támne segniter, & incuriosè tractata illa ab Josepho loca, ut hæc ipsa cùm describeret, non intelligeret, atque ex eorum auctoritate, ac fide contraria apertéque pugnantia probaret? Nabannidum, vel Nabonidum illum, qui in Babyloniorum regum serie postremus est, nihil ad Laborosoarchodum, qui ab amicis interemptus est, pertinuisse Megasthenes apud Abydenum confirmat: Berosus à conjuratis regnum in eumdem communi consensu translatum esse. Quonam ergo jure? quo auctore? quo argumento Josephus, ac Josephum secuti reliqui Nabonidum istum Baltassarem interpretati sunt? cùm Baltassar utique superiorum Babyloniæ regum propinquus fuerit, juréque successionis, non conjuratorum voluntate regnum obtinuerit? Quis oscitantiam non videat? quis excusare possit? Jam in annorum numero, quos singuli regnarunt, nimirum idem à Beroso recedit; cujus profectò major est in hac historia, quàm Josephi fides. Qui ex Ptolemæo suprà redditus est à nobis Canon Mathematicus, quemque in Eusebianis excerptis, quæ ex Georgio Monacho concinnavit Scaliger, pag. 38. descripsit, Chaldæos reges omnes à Nabonassaro ad Alexandrum usque Magnum complectitur: ubi & illis ipsis regibus totidem ferè, quot à Beroso, & Megasthene, tribuuntur anni, si Nabonidum excipias. Huic enim imputantur XXXIV. Præterea illud observabis; regum quorumdam annos, & epochas depravatè concipi; quod & Scaliger notavit lib. III. Isag. Canon. pag. 284. totum ipsum tamen intervallum à Nabonassaro ad Alexandrum M. fideliter exhiberi, quod annorum esse CDXXIV. Ptolemæus jampridem docuit. Ad hæc omissus est ante Nabonadium, Laborosoarchodus. Ex illius verò Canonis auctoritate cum Berosi fragmento comparatæ, quinque Babyloniorum regum, qui Cyrum proximè præcedunt, annos ita numeramus.

Josephi insignis error.

Reges Babylonis.	Anni imperii.
Nabopollassarus	XXI
Nabuchodonosorus	XLIII
Evilmerodachus	III
Nerigliссarus	V
Laborosoarchodus	m. IX
Nabonidus	XVII
Colliguntur anni LXXXIX, m. IX.	

CAPUT VIII.

De Nabonido Berosi, & Dario Medo Danielis. Expenduntur, & inter se comparantur veterum sententiæ.

ACERRIMI illius de Dario Medo, gravissimique conflictus occasionem præbuit veterum super ea re Scriptorum discordia; præsertim dum Gentilium historicorum fides cum sacrorum librorum auctoritate componitur. Hos si consulas, apud Danielem cap. V, 30. reperies Baltassare interfecto, Darium successisse Medum annos natum LXII. qui Danielem plurimùm coluit, atque inter purpuratos præcipuum habuit. Apud exteros Darii Medi Babyloniorum regis, qui ante Cyrum ibidem imperaverit, nullum vestigium. Herodotus Medorum regum, in quibus dissentit à Ctesia, postremum nominat Astyagem, qui unicam prolem habuit, Mandanem Cyri matrem. quam cùm è somnio comperisset filium parituram, qui sibi regnum eriperet, peregrino, ac medioeri viro Cambysi Persæ in matrimonium tradidit. Gravidam deinde accersit ad se, & natum infantem necari jubet. Cyrus hic erat, qui expositus ab Harpago, & admirabiliter servatus cùm adolevisset, Astyagem regno privavit. Hic finis Medorum imperii fuit. Pluribus hæc Herodotus, quem antiquiores omnes ferè secuti sunt, præsertim Diodorus, Justinus &c. Ctesias autem in Excerptis apud Photium, N. LXXII. Astyagem negat ullo jure propinquitatis cum Cyro fuisse conjunctum. Hujus filiam Amyntim nominat, quam Cyrus duxit. Sed in eo, quod historiæ caput est, cum Herodoto, aliisque sentit, ultimum regem Medorum Astyagem fuisse, ac melioris sexus prole caruisse. Quod nemo præter unum Xenophontem revocavit in dubium. Solus enim iste Cyaxarem Astyagis filium ac successorem facit: Cyrum verò refert relicto in Media Cyaxare, Babylonem expugnasse, in eáque regni sedem statuisse. Ita demum, mortuo Cyaxare, cujus in matrimonio filiam habebat, Mediam obtinuit; cùm Babylonem eodem superstite tenuisset, quam scilicet absente illo ceperat. Josephus Xenophontem hac ex parte secutus est potiùs, quàm Herodotum, aut Ctesiam, quòd Astyagis filium, Medorúmque regem Darium illum constituit, ac Cyri cognatum nominat; quem & asserit in expeditione Babylonica, & urbis obsidione cum Cyro fuisse: urbe capta recedentem in Mediam Danielem secum abduxisse. His duobus auctoribus freti, Xenophonte, ac Josepho, recentiores penè omnes Danielis Interpretes ac Chronologi Darium istum variè vexant, ac distrahunt. Placet illis ante omnia Cyaxarem Astyagis esse filium, avunculum Cyri; ambósque per idem tempus illum in Media, Cyrum in Perside regnasse. Astyagem alii victum à Cyro memorant, & Medorum ad Persas imperium esse translatum; sic tamen, ut Dario Astyagis F. Mediam permiserit, cum eóque Babylonem expugnaverit; imò verò regni collegam eumdem habuerit. Ita Buntinghus in Chronologia. Alii vulgò Dario Medo concessam à Cyro Babylonem putant, nec illius ante mortem Cyrum in ejus possessionem pedem posuisse. Sunt qui ab Astyage ipso Persidem Cyro attributam velint. Addunt alii ex nescio qua historiæ fæce, Darium illum Astyagis non filium, sed propinquum ab eodem adoptatum esse, uti regni successione Cyrum Persam excluderet. Omnium perturbatissima est Genebrardi Chronologia, quam nullus Oedipus explicare possit. Quippe Darium Medum Astyagis heredem cum Dario Hystaspis filio confundit: eúmque & Cyri socerum fuisse, & cum Athenienſibus in Marathonio campo conflixisse scribit: ab eo verò interfectum Baltassarem; tum Cyrum ei successisse. quæ quidem, ut & cetera, quæ ad eamdem narrationem accumulat, cum nulla historia concordant.

Herodoti narratio.

Ctesias eadem de re quæ fab. hat.

Ex eorum itaque sententia, qui probabilius historiam illam digessisse videntur, Darius Medus Astyagis filius, Medorúmque rex fuit, idémque adeo, qui & Cyaxares à Xenophonte nominatur. quod Josephus amplectitur. Et hactenus ex veterum auctoritate Scriptorum fabula ista procedit. Reliqua, quæ deinceps adstruuntur, meris conjecturis, non antiquorum Historicorum fide nituntur. Hujusmodi est illud imprimis: Darium Medum, permittente Cyro, Babylonem obtinuisse, quam communibus armis expugnarat, & ante Cyrum in ea regnasse. Hoc plerique Chronologi hac tempestate sentiunt; cujus mihi commenti velim auctorem aliquem ex antiquioribus illis proferant. Nam contraria sunt quæ Xenophon, ac Josephus super ea re prodiderunt. Quippe Xenophon Cyaxarem ne obsidioni quidem interfuisse significat, eóque & absente captam Babylonem, & à Cyro sedem ibi regni constitutam asserit. Josephus licèt obsessam à Dario pariter ac Cyro Babylonem confirmet, contra Xenophontis historiam, quem unum auctorem contrariæ Herodoto opinionis habuit; non tamen Babylone mansisse Darium, sed in Mediam sese recepisse testatur. Quamobrem quod Chronologi recentiores Babylonicum Darii, qui Cyaxares à Xenophonte dicitur, regnum inter Baltassaris & Cyri imperium intercessisse fingunt, nullo id antiquitatis suffragio freti temerè faciunt.

Communis opinio.

Quæstionis veterum auctoritas nixa monstratur.

Veteros

Veteres enim omnes post ultimum Babyloniæ regem, non Medos, Medorúmve principem, sed Cyrum Persis, Medisque dominantem Babylonem occupasse, & in ea domicilium imperii collocasse sentiunt. Et quamvis non desint, qui Darium Medorum regem cum suis auxiliatum esse Cyro, & cum eo Babylonem cepisse scribant; nullus tamen ante Cyrum, Medum istum Darium exstincta Babyloniorum regum successione Babylone regnasse docuit. Ac Josephus, qui solus ex antiquis Darium Medum Astyagis filium, Mediæque regem fingere ausus est, ea, quæ Danieli contigerunt, & cap. VI. ab eodem exponuntur, non in Babylonia, sed in Media evenisse scribit, quò à Dario illo capta Babylone perductus est; cùm interim Cyrus Babylone consedisset. ὃς καὶ Δανιήλου τοῦ Προφήτου λαβὼν ἤγαγεν εἰς Μηδίαν πρὸς αὐτόν: *Qui & Danielem Prophetam assumens in Mediam ad sese perduxit;* id est, ad regnum suum. Non igitur in Babylonia regnavit.

CAPUT IX.

Darium Medum esse Nabonidum Berosi, non Baltasarem: déque ea re Josephi ac recentiorum error convincitur. De Herodoto, Ctesia, Xenophonte judicium.

DUO sunt, ut è superioribus liquet, propositæ quæstionis, ac controversiæ capita: quorum alterum ad Medorum Persarúmque regum; alterum ad Babyloniorum principum ordinem, & successionem pertinet. De utroque jure illud nostro constituimus; cùm de gentis alicujus originibus, & historia controversia nascitur, eorum potissimùm arbitrio, & auctoritate litem esse decidendam, qui & antiquitate præstant, & ex vetustissimis populi illius Annalibus quæ mandarent posteris acceperunt. Quod cùm à nobis ita positum fuerit, nemo ut refragari meritò possit; tum adversus vulgarem sententiam illis ipsis ex Annalibus populi utriusque demonstrabitur, neque Darium Medum regem Mediæ, vel Astyagis filium exstitisse; neque post Baltassarem Nabuchodonosori nepotem Medos ante Cyrum Babylone regnasse.

Principiò itaque quod ad Medos spectat, tres in omni antiquitate reperimus, quorum ex fide de illorum regum successione pronunciare liceat; Herodotum omnium antiquissimum; Ctesiam, & Xenophontem: qui ambo eâdem ætate floruerant. Ctesias enim patria Cnidius, arte Medicus, sub illius expeditionis tempus captus, quam Cyrus junior contra fratrem Artaxerxem Mnemonem suscepit, atque apud eumdem Artaxerxem artis commendatione gratiosus, sedecim totos annos magno in honore est habitus. Qui tum ex membranis regis, quæ in archivis Persicis asservabantur, studiosè singula scrutatus est, ut refert Diodorus. Scripsit autem, Photio teste, libros tres & viginti, quæ inscripsit Persica. Horum in prioribus sex, Assyriorum; in reliquis, Persarum res complexus est. Idem in omnibus ferè contradixit Herodoto, eúmque mendacii identidem accusavit. De Xenophontis verò libris, quos Cyri institutione scripsit, tritum illud est, & communi ferè consensu receptum Ciceronis elogium, quod exstat in priore ad Q. fratrem epistola. *Cyrus*, inquit, *ille à Xenophonte non ad historiæ fidem scriptus, sed ad effigiem justi imperii.* Nam de Cyro, déque Persarum exordio valdè alioquin absona, & à communi opinione abhorrentia prodidit: quæ historico post se nemini persuasit. ut cùm Cyrum refert morbo apud suos exstinctum; quem omnes asserunt in expeditione Scythica à Tomyride regina cæsum *. Mitto alia sexcenta, in quibus non solùm ab Herodoto & Ctesia, sed ab omnibus Historicis discrepat. Quocirca nullus deinceps Persarum historiam attigit, qui Xenophontem auctorem sequeretur; quem sciret non tam rerum à Cyro gestarum historiam scribere voluisse, quàm ad absolutam optimi Principis institutionem exemplar sibi de Cyro finxisse. His de causis certiora de Medis, ac Persis habenda sunt, quæ ab Herodoto primùm, & Ctesia tradita; tum ab reliquis postmodum incredibili concordia recepta sunt; præsertim à Diodoro, Trogo Pompeio, Justino, ac reliquis. In quo summoperè considerandum illud venit: cùm Ctesias id ex professo susceperit, ut Herodotum, quoad posset, mendacii convinceret, ac diversissima, quantum licuit, ab eodem posteris traderet, quæ se ex archivis Persarum accepisse dicebat; quicquid erit, in quo ambo isti convenient, idipsum tantò certius, & ad historiæ fidem accuratius jure censeri. Idem verò ambo in eo Scriptores illi consentiunt; ultimum Medorum regem Astyagem exstitisse: tum hunc ipsum regno exutum à Cyro; Persásque subinde post Astyagem Media potitos. Quare ficta sunt quæ ex fabulosa Xenophontis historia de Cyaxare, & Dario Medo Astyagis filio, vel successore jactantur.

Ctesias qualis fuerit.

Xenophontis fides in historia Cyri vacillat.

Ad Babyloniorum regum seriem quod attinet, hoc mihi puto concessuros omnes, nullos esse, quibus inhærere tutiùs possimus, quàm Babylonios ipsos antiquos, fidelissimósque scriptores, qui è Babylonicis archivis, & Annalibus historiam expresserunt; atque eos imprimis, à quibus quæ Babylonicis de rebus posteris commendarent, omnia se hausisse, eósque se auctores habuisse testantur illi ipsi, à quibus nos rerum illarum memoriam accepimus. Ejusmodi Berosus est Chaldæus sacerdos, quique Berosum secuti sunt, Megasthenes, & Abydenus, quorum testimoniis Josephus, atque Eusebius nituntur. Ab illis ergo certa Babylonicarum rerum ac Principum repetenda est historia. Hos si duces sequimur, facilè cùm Josephi, tum recentiorum errata deprehendimus. Ex illorum enim testificatione liquet, ut paullò anteà diximus, post Nabuchodonosorum Nabopollassari filium tres illius vel posteros, vel propinquos imperasse, Evilmerodachum filium, Nerigliſarum generum, Laborosoarchodum nepotem ex filia, in eóque Nabuchodonosori defecisse stirpem. Hoc enim conspiratione principum interfecto, Nabonidus, ut eum Berosus nominat, vel Nabannidochus, ut est apud Megasthenem, particeps & ipse conspirationis consensu omnium rex delectus est, nulla cum Laborosoarchodo propinquitate conjunctus. Verba Megasthenis attentè legenda sunt: τούτῳ δὴ ἀποθανόντι βιαίῳ μόρῳ, Ναβαννίδοχος ἀποδεικνῦσι βασιλεὺς προσήκοντα οἰ οὐδέν. Sic igitur ratiocinabimur: Postremus è stirpe Nabuchodonosori à Daniele memoratur Baltasar: huic Darius Medus proximè successit. cap. V. com. ultim. At ex Berosо, Megasthene, & Abydeno constat Laborosoarchodum æquè Nabuchodonosori posterorum fuisse postremum, & successorem habuisse Nabonidum. Ergo Laborosoarchodus idem erit ac Baltasar; Nabonidus idem ac Darius Medus.

Quare vehementer peccat Josephus, qui Nabonidum illum Berosi Baltasarem esse adversus auctores illos, quos sequi se profitetur, affirmat; & in ea re tam secum ipse, quàm cum Scriptura velitatur. Quippe Cyaxares ille Astyagis F. quem Darium Medum esse voluit, occiso Baltasare, captáque Babylone, statim Mediam repetiit, & Babylonem Cyro reliquit, nec in ea regnavit; ut Josephus lib. X. cap. XII. haud obscurè significat. Non potest igitur idem hic esse cum Dario Medo, cujus meminit Daniel. Hic enim post Baltasarem Babyloniis imperavit, ut ex Danielis loco citato constat: & cap. IX. *In anno primo Darii filii Assueri de semine Medorum, qui imperavit super regnum Chaldæorum.* Certissimum itaque debet esse, quod & rectè Scaliger defendit, Baltasarem eumdem esse cum Laborosoarchodo: qui cùm mortuo Evilmerodacho junior esset, ejus nomine Nerigliſarus pater, Nabuchodonosori gener imperium administravit annis quinque: qui propterea Baltasari ipsi tribuuntur. Mortuo Nerigliſaro, Baltasar solus novem mensibus regnavit. Atque hic in convivio principum, ac Nabonidi præcipuè conspiratione cæsus est, diu antequam Cyrus Persa Babylonem obsideret. Occiso Baltassare Nabonidus regnavit, qui à Medis oriundus erat. Hujus enim pater Assuerus, vel, ut Scaliger concipit, Oxyares è Media profugus, aut illius certè majores, Babylone consederant. Hinc est, quòd Darius iste Danielis IX. de semine Medorum ortum accepisse dicitur. Favet hinc sententiæ Sulpitius Severus libro II. Historiæ sacræ: ubi post Baltasarem

Josephus castigatur.

Baltasar est Laborosoarchodus.

regnasse

* Addit hic *Petavius: Ctesias in prælio contra Derbicas.*

regnasse scribit Darium natione Medum, qua tempestate Medis Astyages regnabat. Quod postremum tametsi falsum est. (Neque enim Astyages ampliùs regnabat, si quinque ferè annis antea victus à Cyro fuerat:) apparet tamen ex Sulpitii auctoritate, Darium illum non fuisse Astyagis filium, Medorúmve regem: tum quem Nabonidum Berosus vocat, esse Darium Medum. Consentit & imperii utrobique tempus. Berosus Nabonido XVII. annos assignat; Sulpitius uno ampliùs. Ex iisdem denique vetustissimis Scriptoribus corrigendus
Pag. 48. est Herodotus, qui lib. I. Labynitum Labyniti & Nitocridis F. vocat eum, quo regnante Babylonem Cyrus occupavit. Labynitus prior, & posterioris pater Nabuchodonosorus fuit, ut ex iis apparet, quæ de Cyaxare & Alyatte suprà discussimus. Siquidem ambos istos reges Labynitus ille inter se conciliavit eodem anno, quo Nabuchodonosorus exortus est. Posterior verò Labynitus videtur esse Nabonidus; qui Nabuchodonosori neque filius, neque verò propinquus fuit; ut iidem Scriptores asserunt; à quibus prudenter dissentire non possumus.

CAPUT X.

Explicantur quæ contra superiorem sententiam à Chronologis, & sacrorum librorum Interpretibus objiciuntur. Ruffini vehemens hallucinatio.

HÆc de Nabuchodonosori successoribus, déque Dario Medo, ac Nabonido sententia meritò ab Scaligero recepta est, & ab eodem explicata fusiùs, præsertim in lib. VI. de Emendatione Temporum, & in Appendice. Nihil enim opinione ista verisimilius; nihil ad sacræ historiæ ac profanæ concordiam aptius, ac præstantius excogitari potest. Quo magis admiror, nondum illam Chronologis nostris, ac sacrorum librorum Interpretibus probari potuisse. Atqui levia sunt, explicatúque facillima quæ ab illis opponi ex adverso solent; neque talia sunt, ut prudentis alicujus animum vehementi dubitatione pulsent.

Pererii contra sententiam nostram argumenta.

Multa quidem ad illam oppugnandam Pererius noster lib. VII. comment. in Danielem attulit; quorum præcipua sunt ista capita. Quòd Laborosoarchodus, quem nos Baltassarem esse volumus, novem tantùm mensibus imperasse dicatur ab illis ipsis, quorum testimonio nitimur: Baltassar autem tertium annum saltem attigerit, Dan. VIII, 1. Quòd Hieremiæ XXVII. promiserit Deus daturum se Nabuchodonosoro amplissimum regnum; nec solùm ipsi, sed & filio ejus, & filio filii ejus. At Laborosoarchodus Nabuchodonosori filia, non filio genitus est. Quòd Darius ille peregrinæ originis, hoc est Medus fuerit, Nabonidus autem Babylonius, & superioribus Chaldæorum regibus gentilis. Quòd numquam Babylonii in Medum, externúmque sceptra transferrent: præsertim cùm Nitocris regina Labyniti prioris uxor, & posterioris mater, ut scribit Herodotus, jàmdudum suspectam habens Medorum potentiam, Babylonem communisset, & ad resistendum sese comparasset. Postremò, Isai. cap. XIII. & Hierem. cap. LI. ubi de Babylonis eversione Prophetæ vaticinantur, satis indicant, solis ab Medis oppugnandam esse, cùm Persarum mentionem nullam faciant.

Quæ singillatim omnia dissolvuntur.

Hæc ferè Pererius, quæ quidem è superioribus haud difficilè solvuntur. Primùm quòd ex Hieremia nobis objicitur de filio filii Nabuchodonosori, ita potest explicari: ut בן pro filia, id est prole simpliciter usurpetur. Latè enim interdum accipitur, ut generum etiam significet, I. Reg. XXIV, 17. Quare hoc unum Hieremias voluit: Nabuchodonosori posteros usque ad nepotem ipsius regnaturos esse, quem vel filiæ, vel generi filium nominat. Mortuo quippe Evilmerodacho, Neriglisarus Nabuchodonosori gener, pro filio suo Baltassare, sive Laborosoarchodo, imperium tenuit, ejúsque nomine res administravit annis quinque; qui Baltassari à Daniele tribuuntur: à Beroso verò, Neriglisaro; quòd is tametsi regni administrator esset, omnia pro arbitrio tractaret. Nam quòd puer Laborosoarchodus vocatur: nimirum pueri vox latiùs accipitur, pro ephebo, vel adolescente; ut sæpè aliàs usuvenit. Ad Darium quod attinet, fuit is oriundus à Medis: sive pater ejus è Media migravit in Babyloniam; sive majores ipsius. Ac Berosus quidem Nabuchodonosori conjugem Medam fuisse scribit: in cujus gratiam, quod in montana regione nata, educatáque foret, montium, silvarúmque in regia similitudinem admirandis operibus expressit. Est igitur haud absimile vero per idem tempus cum regina Medos quoque principes aliquot se in Babyloniam infudisse, inter quos fuerit sanè Darii Medi pater Assuerus; qui filium Babylone genuerit, Medum propterea cognominatum.

Ruffini supinus error.

Sed animadvertendus est Ruffini, ut in aliis plerisque, sic in horum fragmentorum interpretatione, supinus error; qui Pererio fraudi fuit. Cùm enim Berosus de Nabonido scripsisset, ἔνθ' ὁν ἡ αὐτὸς ὑπεισελθοῦσα, ut est apud Eusebium lib. IX. de Præparat. hoc est, *ex eadem conspiratione;* cùm apud Josephum corruptè scriptum sit ὑπεισέσως, Ruffinus in sua Josephi depravatione solemnia delirans vertit, *ex eadem gente;* quasi ὑπείσιος *gentem* significet. De Nitocride quæ scribit Herodotus, ea ante tempora illa Baltassaris contingere potuerunt; sive vivente adhuc Evilmerodacho, sive Neriglisaro imperium administrante, cujus illa conjux fuisse videtur. Hæc igitur ipsa pariter cum viro pro filio regnum administrans Babylonem communiit, & adversus Medos sese comparavit: quod Nitocridi Nabuchodonosori, sive Labyniti filiæ, hoc est Neriglisari conjugi, & Baltassaris matri aptiùs quadrat, quàm ejusdem Nabuchodonosori conjugi; quæ utpote à Medis oriunda gentiles suos haud adeò suspectos habuisset. Ad extremum quòd Isaias, & Hieremias Babylonem à rege Mediæ vastatam prænunciant; de Cyro, Persisque potest accipi. Cùm enim Medorum res, & potentia in Persicum imperium confluxissent, unúmque ex ambobus conflatum esset regnum, Medi pro Persis non rarò sumpti sunt. Ita vulgò Xerxis expeditio Medica tam à Græcis, quàm à Latinis appellatur, & Persæ ipsi Medi. Juvenalis Sat. I.

——— *epotáque flumina Medo*
Prandente.

& Μηδισμὸς à Thucydide Persica factio nominatur.

CAPUT XI.

De Pisistrato Atheniensium tyranno, Solone, Periandro Corinthio atque Cræso. Herodoti error, & Eusebii.

HORUM omnium tempora unum in caput conjecimus, quòd sese invicem illustrent, atque ad Herodoti περιηγησμὸς detegendos inter se comparanda sint.

Pisistratus ter omninò tyrannidem Athenis arripuit. Primò cùm in ea urbe Solon esset: quando callidè satellites clavigeros expressit à populo, quibus fretus arcem occupavit. quod Herodotus lib. I. pag. 14. refert; & in Solone Plutarchus. Sed non multò pòst à Megaclis, & Lycurgi militibus dejectus est, μετ' οὐ πολὺν χρόνον, &c. ait Herodotus. Secundò igitur reconciliato nuptiarum Herod. pag. 15.
pactione Megacle, stolidissimo commento tyrannidem recuperavit, subornata in Minervæ speciem fœmina, quæ ipsum in arcem introduxit. Pòst ejusdem factione Megaclis excidit, atque Eretriam concessit. Tum pecuniis, & auxiliis undique contractis, Δι' ἑνδεκάτου ἔτους *post* XI. *annos*, tertiò demum in tyrannidem restitutus est, quam & perpetuò retinuit.

Mortuo Pisistrato, tyrannidem Hippias tenuit, natu major, uti lib. VI. Thucydides scribit. Hujus frater Hipparchus longè illo moderatior, & humanitatis etiam litteris excultus, ab Harmodio & Aristogitone interfectus est. Hippias anno deinde quarto à Lacedæmoniis, & Alcmæonidis pulsus ad Darium Hystaspis F. confugit; cujus in exercitu anno postea vicesimo ad Marathonem contra suos conflixit. Hæc disertè Thucydides: quibus Herodoti suffragatur historia. Eusebius in Chronico anno tertio Olympiadis LIII. refert Pisistratum Athenienſium tyrannum in Italiam esse transgressum. Si id verum est, post secundam ejectionem contigit, quando XI. annos in apparatu posuit. Quocirca primæ tyrannidis initium aliunde quærendum est. Ad id verò præstantissimus nobis scriptor præit Aristoteles, qui lib. V. de Repub. cap. XII. bis ait fugisse Pisistratum, adeò ut ex annis XXXIII. septemdecim dumtaxat tyrannus fuerit; filii autem ejus octodecim. Ita fiunt in totum anni

anni XXXV. Δὶς γὰρ ἔφυγε Πισίστρατος τυραννοῦν ὥστε ἐν ἔτεσι τριάκοντα καὶ τρισὶν ἐπτακαίδεκα ἔτη τῶν ἐτυραννοῦσεν· ὀκτωκαίδεκα δὲ οἱ παῖδες, ὥστε τὰ πάντα ἐβδόηκοντα ἔτη τριάκοντα καὶ πέντε. Illustris locus: cujus beneficio obscurissimæ sanè historiæ lux affulget. Triginta tres annos ab exordio occupatæ tyrannidis, ad Pisistrati mortem computat Aristoteles. ex iis XVII. à tertia restitutione ad obitum Pisistrati. inde ad Pisistratidarum fugam, anni octodecim. Porrò ex Thucydide constat Pisistratidas ejectos esse anno XX. ante Marathoniam pugnam. Ea verò incidit in annum Periodi Julianæ 4224. uti lib. X. cap. XXII. docuimus. tertium videlicet Olymp. LXXII. Igitur anno 4204. sive tertio Olymp. LXVII. pulsus est Hippias. Ita anno Periodi Julianæ 4186. hoc est annis antè XVIII. Olymp. LXIII. anno secundo Pisistratus obierit. Demptis inde triginta tribus annis, initium occupatæ tyrannidis convenit in annum 4154. aut antecedentem. Igitur anno primo Olymp. LV. sub idem tempus, quo Cyrus Medorum imperium evertit, Pisistratus patriæ libertatem oppressit.

Eusebii error.

Hinc apparet Eusebii περιηγησμὸς, qui anno tertio Olymp. LIV. posterioris exilii tempus assignat; cùm nondum omninò tyrannidem esset adeptus. Sed nescimus quantum in priori, vel posteriori annorum habuerit. Illud ex Aristotele didicimus, triplex illud tyrannidis tempus XVII. annos efficere. Sanè perbreves priores duas fuisse, ex Cræsi tempore pòst paullò demonstrabitur: hoc est unum dumtaxat annum integrum occupasse. Sed de priori videamus.

Scribit Plutarchus in calce vitæ Solonis, Pisistratum Comia Archonte dominari cœpisse: Hegestrato verò Archonte, qui Comiæ successit, obiisse Solonem. Sigonius Comiam imputat anno tertio Olympiadis LIII. Hegestratum anno quarto. At qui librum de Archontibus nuper edidit, Sigonium redarguit, & anno primo Olymp. L. Comiam Archontem; sequenti Hegestratum assignat, quo & mortuus est Solon. Nititur verò Ano-
Pag. 317. Euseb. nymi Scriptoris auctoritate, quem Scaliger in Thesauro temporum sub hoc titulo edidit, Γενεαῖν συναγωγή. Ὀλυμπιάδων ἀναγραφή. Putavit hunc auctorem è veteribus esse quempiam, quem Scaliger in lucem emiserit. Atqui collectanea ista Scaligeri sunt, qui in calce Anim-
Pag. 268. adversionum suarum ita loquitur. *Postremò συναγωγὴν ἱστορικὴν à nobis partim ex editis, partim ex nondum editis Scriptoribus collectam, &c.* Frustra itaque Anonymus ille passim pro antiquo citatur, & quod minimè tolerabile est, etiam classicis auctoribus antefertur. Sed hæc obiter. Jam ex iis, quæ Aristoteles nos docuit, evidens est cùm Sigonium errare, qui Solonis obitum ante primam tyrannidem Pisistrati collocarit: tum multò magis alterum, qui in annum primum quinquagesimæ Olympiadis rejecerit. Etenim anni XXXIII. ab initio occupatæ tyrannidis ad obitum Pisistrati numerandi sunt. Hinc est quod Heraclides in Excerptis de Rebusپublicis, asserit Pisistratum XXXIII. annis tyrannidem tenuisse. Justinus verò XXXIV. qui & in reliqua Pisistratidarum historia labitur, dum Dioclem eum nominat, qui Hipparchus est, & aliter rem narrat.

Solonem Pisistrato tyrannidem gerente aliquamdiu fuisse superstitem, nemo dubitat. Eumdem etiam in Lydiam ad Cræsum venisse, non minùs constat. Tametsi non defuerunt, qui ex certa ratione temporum, illius historiæ, colloquiíque fidem elevarent, ut Plutarchus
Pag. 7. asserit. Verùm id Herodotus lib. I. memoriæ prodidit. Qui quidem scribit Cræsum, postquam Sadyatte patre mortuo regnum suscepit, penè omnem Asiam armis occupasse. tum ad ipsum constituto jam imperio pace, opibúsque florentem, insignes quosque Sophistas è Græcia venisse: in iisque Solonem Athenienſem. Addit hunc post leges Athenienſibus editas, decem sibi annorum peregrinationem imposuisse, quo intervallo Sardes ad Cræsum sese contulit. Hujus peregrinationis meminit & Plutarchus. Diogenes Laërtius post susceptam à Pisistrato tyrannidem, peregrè profectum Solonem memorat, & in Ægyptum, Cyprúmque navigasse; nec non ipsum Cræsum adiisse. Quin & Pisistrati ad eum litteras refert ad reditum hortantis, & Solonis id recusantis alias. Quæ omnia Plutarcho valdè repugnant. Is enim propemodum decrepito Solon Pisistratum patriæ dominatum invasisse testatur, annóque postea Solonem excessisse. Gellius quoque lib. XVII. cap. XXI. scribit Solonem voluntarium in exilium abiisse, postquam Pisistratus tyrannidem obtinuit. Equidem ut conjecturâ potissimùm agatur, Solonis peregrinationem arbitror longè ante Pisistrati tyrannidem aceidisse, postquam leges Athenienſibus tulit: Cræsum autem vivo adhuc parente, ad communionem regni vocatum Asianas illas expeditiones obiisse; cùm & ætate provecta jam parens esset: (Annos enim septem & quinquaginta regnavit) & ille gerendis rebus idoneus. Siquidem annos XXXV. natus erat, cùm pater ejus obiit. Cræsus à Cyro superatus est anno XL. post Olympiadem XLIX. ut Sosicrates apud Diogenem in Periandro narrat, qui est annus Periodi Julianæ 4170. Ad hæc testis est Herodotus, Cræsum cùm efferentem sese Cyri Persarúmque potentiam suspectam haberet, bellum adversus illos molientem omnia circumspectasse populorum auxilia: ac de Athenienſibus ita illi renunciatum esse, tertiò jam ipsos Pisistrati armis, ac dominatui cessisse. Itaque sub idem ferè tempus, quo Cræsus contra Persas exercitum parabat, Pisistrati de Alcmæonidis victoria, & tyrannidis recuperatio contigisse videtur: uti pag. 15. significat Herodotus. Quocirca si, ut ex Aristotele ratiocinabamur, sub annum Periodi Julianæ 4169. Pisistratus tertiò in dominatum restitutus est, eodémque tempore Cræsus in apparatum bellicum intentus erat, verisimile est, anno 4170. eumdem in Cyri potestatem venisse. Unde & post patris obitum inierit, anno 4156. Nam XIV. annis regnum tenuit. Deducantur nunc ex anno 4169. quo Pisistratus tyrannide potitus est, anni XI. consequens est anno ipsum 4158. id est primo Olympiadis LVI. secundò fuisse dejectum. Proinde cùm à tertiæ tyrannidis exordio, nempe ab anno 4169. ad ejusdem obitum, qui incurrit in annum 4186. anni interjecti sint solidi XVI. necesse est ad XVII. complendos, quot integro dominatui præfinit Aristoteles; unicum dumtaxat ex duplici tyrannide priore confici. Quare anno exeunte 4155. expulsus, anno 4157. restitutus, ac rursus anno 4158. exactus urbe undecim annos exulavit.

De Solonis obitu libens in Plutarchi sententiam concesserim; & anno 4155. Olympiadis LV. secundo mortuum esse crediderim, altero quàm Pisistratus tyrannidem obtinuit. Porrò epistola Solonis ad Pisistratum quasi ab absente data, quam habet Diogenes, supposititia videtur: ut & aliæ quædam ab eo auctore descriptæ: quas exercendi styli, & ingenii causâ, ut assolet, nonnulli confinxerunt. Itaque Comias Archon, me quidem fautore, incidit in annum primum Olympiadis LV. Hegestratus in secundum.

Hic est, nisi fallor, Hegestratus ille Pisistrati spurius, quem Pisistratus Sigei tyrannum constituit: ut scribit Herodotus lib. V. Etenim Pisistratum ait Sigeum à Mi- Pag. 204.
tylenæis eripuisse, atque Hegestratum filium tyrannum ibi collocasse.

Quo quidem in loco magnopere fallitur Herodotus, & illius temporis historiam gravissimè conturbat. Subjicit enim, Hegestratum quem acceperat à patre dominatum non sine armis retinuisse, ac diu Mitylenæos & Athenienſes de illius oppidi possessione certasse: quos tandem Periander Cypseli filius compromissarius arbiter inter se conciliavit. Quæro qui tum potuerit superstes esse Periander, quem ante multos annos obiisse constat eodem ex Herodoto. Quippe lib. I. scribit Ly- Pag. 5.
dorum regem Alyattem anno quinto regni sui bellum, quod cum Milesiis sex annis pater ipsius Sadyattes, quinque autem ipse gesserat, pace commutasse; cùm Periander Cypseli filius Corinthi tyrannus Thrasybulum Mileti tyrannum de oraculo, quod Alyatti editum fuerat, monuisset. Alyattes, ut Herodotus testatur, annis LVII. regnavit. Periander, si Diogeni Laërtio credimus, annis XL. vel, ut Aristoteli potiùs assentimur, XLIV. Non potuit igitur ad Pisistrati tempora pervenire: præsertim cùm & Olympiade XXXVIII. dicat illum claruisse Diogenes, & mortuum anno uno ante Olympiadem XLIX. Sic enim Sosicratis apud Diogenem verba rectè quidam explicant. Σωσικράτης δέ φησιν πρότερον Κροῖσον πολιορκῆσαι αὐτὸν ἔτεσι πεντήκοντα, καὶ ἑνὶ πρὸ τῆς πεντηκοστῆς ἐνιαυτῆς Ὀλυμπιάδος. *Sosicrates porrò refert ipsum quadraginta ante Cræsum annis obiisse, uno verò ante Olympiadem* XLIX. Ibi πρὸ Κροῖσον, idem est atque ante Cræsi calamitatem. Annus primus Olympiadis XLIX. est Periodi Julianæ 4130. Ergo & anno 4129. mortuus est Periander, & 4170. Cræsus à Cyro captus. Exstat ejusdem epistola Periandri ad Sapientes, qua ipsos rogat Corinthum